

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

Liber quintus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

αὐτοὶ δὲ τὰ λόγῳ μῦθου οὖσι ὅτι σάββατον ἡμῶσι, μάλιστα
 μὲν πίνειν καὶ οἰνῶσαι πρὸς ἀκαλοῦντες ἀλλήλους· ὅταν δὲ
 καλῶς ἡμεῖζον, ἀπογύνασθαι γὰρ πότῳ ἀκέρτου νομί-
 ζοντες. καὶ ταῦτα μὲν εἰκότα φαίη τις αἰεὶ καὶ κρείττος ἐν
 αὐτοῖς. πρῶτον μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ἐλέγχῃ, μὲθ' ὅρους τε
 παρ' αὐτῶν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ νεβείδα χρυσόπασσον ἐπιμύθῳς χι-
 τῶνα δὲ ποδῆρη φορεῖν καὶ κροτάροις. κώδωνες δὲ πολλοὶ κα-
 τακρέμματα τῆς ἐσθῆτος, ὑποκριποῦντες ἐν τῷ βαδίζειν
 (ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἴσοις χροῦνται πρὸς τὰ νῦν τέλεια) καὶ
 χαλκῶδρου (αἱ τῶν θεῶν πινυμένων παρὰ τὸν οὐρανόν· καὶ ὁ δὲ φωνῶ-
 μῶς ἐν τοῖς ἐναυλοῖς τῶν μετεώρου θύσσος ἀντετυπωμῶς
 καὶ τύμπανα. ταῦτα γὰρ ὁδοῦ δὴ πούθεν ἄλλω θεῷ ἢ Διο-
 νύσω παρῆσαν. ἐπὶ οἴνῳ μέλι μὲν ἔστι παρὰ θεοῖς τῆς ἱερῆ-
 γίας, ὅτι δοκεῖ φθεῖραν τὸν οἶνον κεραινοῦν. καὶ τὸ δὲ ἰὺ
 ἀποδῆ καὶ μέλι παρὶν ἀμπελον φαίνονται. καὶ μέλι νῦν τῶν
 τε βαρβάρων οἱ μὴ πίνοντες οἶνον, μελίθειον πίνουσι, ἕω-
 φαρμάσσοντες τὴν γλυκύτητα οἰνώδεσι ρίζαις καὶ αὐστηραῖς.
 Ἕλληνας τε νηφάλια ταῦτα καὶ μελίποδα θύουσι, ὡς
 ἀνίτητον φύσιν μάλιστα τῶν μέλιτος παρὰ τὸν οἶνον ἔχοντος.
 ὅτι ἡ πότῳ νομίζουσι, κακῆσι σημεῖον οὐ μικρὸν ὅτι τὸ πολ-
 λῶν ἡμφοριῶν οὐσῶν παρ' αὐτοῖς, μίαι εἰ μάλιστα ἀφ-
 βεβλημῶν τῶν οἴνου τοῖς κροτάροις ἀπεῖργουσαν,
 ὅσον αὐτῶν χροῖον ὁ κύριος τῆς κροτάσεως. τὰς δὲ οὐ-
 τω κρο-

A Ipsi autem huic sermoni testimonium dicunt. sab-
 batum enim colentes, maxime ad bibendum & e-
 brietatem invicem sese invitant: aut si qua grauior
 res obstat, omnino quidem gustare merum in mo-
 re habent. Has fortasse aliquis esse cōiecturas asserat.
 Sed alia sunt argumenta, quæ plane nostrâ demon-
 strent sententiam. Primum .n. arguit hoc pontifex
 maximus, qui festis dieb' mitratus ingreditur, hin-
 nuli pellem auro contactam indutus, tunicamq; ad
 talos pertinentem gestâs, & cothurnos. multa autē
 tintinnabula dependent de veste, quæ inter ambu-
 landum strepitum edunt, ut & apud nos. Sonitibus
 autem nunc vtuntur in sacrificiis, & æratas dei nu-
 trices appellant, monstraturque in adversis sublimi-
 thyrsus expressus, & tympana, quæ sane nō alij deo,
 quam Baccho conveniunt. Porro autem mel sacri-
 ficiis non adhibent: quod esus admixtione vinum
 corrumpi videatur, eoq; libabatur & ebrietas para-
 batur antequam vitis exstitisset. & hodieq; barbari
 qui vino carent, mullum bibunt, dulcedinem ra-
 dicibus austeris & vini saporem æmulantibus me-
 dicantes. ac Græci Nephalia, id est sobria, hæc & li-
 bationes melleas diis offerunt: quod vino maxime
 adversam naturam mel habeat. Bacchum vero à lu-
 dæis coli, id quoque argumento non leui est, quod
 inter multas pœnarum formas vna maxime odiosa
 est, qua vino interdicitur damnatis ad certum tem-
 pus, quod à iudice præscribitur. qui autem sic puni-

λείπει τὰ λοιπὰ τῆς τετάρτου.

Defunt reliqua huius libri.

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ

Ἐσθλημάτων Βιβλίον πέμπτον.

PLVTARCHI

Symposiacion, seu Conuiualium
disputationum, Liber quintus.

EPI τῶν τῆς ψυχῆς καὶ σώματος ἡδο-
 νῶν, ὡς Σόκρατε Σενεκίων, ἰὺ σὺ νῦν ἔχῃς
 γνώμην, ἐμοὶ γοῦν ἀδηλόν ὄσιν. - ἐ-
 πείη μάλα πολλὰ μεταξὺ, Οὐρέα τε
 σκίοντα, γάλασά τε ἡ χηῆσα πάλαι
 γὰρ μὲν ἔδοκεις μὴ πάνυ ἡ συμφέρεσθαι μηδὲ ἐπαρῆν τοῖς
 ὁδοῦ ἰδίον τῆ ψυχῆς τερπνὸν ὁδοῦ χροῖον ὁδοῦ ἀρετὸν ὁλωσ,
 ἀλλ' ἀπέχως τὰ σώματα πρὸς ἀζῶσαν αὐτῶν οἰομῶν τοῖς
 ἐκείνου συνεπιμειδιᾶν πάσαι, καὶ πάλιν αὐτῶν συνεπισκυ-
 θεσπάζειν, ὡς παρ' ἐκμαγεῖον ἢ κάτοπρον εἰκόνας καὶ εἰ-
 δωλα τῶν ἐν σαρκὶ γινόμενων ἀσθησῶν ἀναδεχομῶν.
 ἄλλοις τε γὰρ πολλοῖς ἀλίσκομαι ψύδεσι ὁ ἀφιλόκαλον
 πύδδγματος, εἴτε τοῖς πότοις οἱ ἀσθεῖς καὶ χαρῆντες ἀ-
 θῶς μετὰ τὸ δεῖπνον ὅτι τοῖς λόγοις, ὡς παρ' ὁδοῦ τρε-
 πῆζας, φερῶντες, καὶ ἀφ' ὁδοῦ λόγων ἀφραῖνοντες ἀλλήλους
 ὡν σώματα μέτεστι ὁδοῦ ἢ βραχὺ πότῳ ἀπασιν, ἰδίον πὸ
 τῆ ψυχῆς, ἁμιεῖον ἀπαρῆσαν ἀποκείσθαι μῦθου
 σι, καὶ τὰς ἡδονὰς μόνως εἶναι τῆς ψυχῆς, ἐκείνας δὲ ἄλλο-
 τείας, παρὰ ἀναχρωμῶν τὰ σώματα. ὡς παρ' ἰὺ αἰ
 τὰ βρέφη ψαμῖζουσαι ἔσθαι μικρὰ μετέχουσι τῆς ἡδονῆς·
 ὅταν δὲ ἐκείνα κρεῖσθαι καὶ κριμῶσι παυσάμην κλα-
 θυμεισμὸν, τῶν καὶ καὶ ἑαυτὰς γινόμεναι, τὰ παρὰ
 φορεσὶ σιτία καὶ ποτὰ λαμβάνουσι καὶ ἀπολάουσι.

Vishoc tempore tuus, Soffi Se-
 necio, sit de voluptatibus animi
 & corporis sensus, mihi quidem
 ignotum est,
 - multi dirimunt quoniam nos
 Umbrosi montes, atque obstre-
 peri maris unda.

Olim sane mihi videbare non admodum ample-
 cti aut probare eorum sententiam, qui animo nul-
 lam peculiarem delectationem, nullum proprium
 gaudium, nihil quod pro se ipse expeteret concede-
 bant: sed eum simpliciter vitam corporis comitari,
 eiusque affectionibus vna vel gaudere vel mœrere
 censebant, ut pote qui instar materiæ formas in se
 admittentis rerum, aut in morem speculi simulacra
 eorum quæ carnis sensibus accidunt recipientis
 adfectus esset. Cuius illiberalis opinionis falsitas
 cum multis aliis detegitur argumentis, tum in con-
 uuiis urbani atque belli homines statim à cœna ad
 colloquium veluti secundas mensas se cōferentes,
 iisque invicem oblectantes, vnde ne tantillum qui-
 dem voluptatis in corpus redit, testantur suum esse
 peculiarem penum voluptatibus animi, propria-
 que ei voluptates, alias reliquas quæ corporis
 contagio percipiuntur. Sicut igitur nutrices, quæ
 cibum infantibus præbent, parum percipiunt volu-
 ptatis: saturatis autem iis & fletu misso dormire or-
 tis, ipse tum pro se commodo cibo potuq; fruuntur.

ita animus in partem venit voluptatū quæ eden- A do bibendōq; percipiuntur, corporis appetitioni- bus in morem nutricis inseruiens, eiusq; desideriiis se accommodans, concupiscentiamq; demulcēs: vbi verò illud mediocriter affectum conqueiuit, ibi tum defunctus suo ministerio & negociis vacuus exinde suas ad voluptates cōuertitur, disputationibus se recreans & disciplinis, historiisq; & subtilium rerum quæstionibus. Et quid de his dicam? cū videamus importunos homines, & à literis humanioribus alienos, à cœna animum ad alias voluptates quàm longissimè à corpore abducere; ænigmata, griphos, & nomina certo numerorum symbolo recta proponenda. atq; hinc mimis, ethologis, Menandroq; & eius fabulas agentibus locum conuiuia cesserunt. non quòd dolorem aliquem corpori demerent hi, aut lenem carni blandumq; inotum adferrent: sed quòd naturalis in animo vniuscuiusq; contemplandi & philosophandi cupiditas suam quandam delectationem requirit, postquam occupationibus & ministeriis quæ corpori impendimus, liberati sumus.

οὕτως ἡ ψυχὴ τῷ σώματι πόσιν καὶ βρωσὶν ἡδονῶν μετέχῃ, ταῖς τῶ σώματος ὀρέξεσι δίκλιω ὑπὸ τῆς ὑπερβούσα καὶ χαλεγῆς μὲν δεομένη, καὶ ὑπερβούσα τῆς ὀπιθυμίας ὅταν ἴσῃ νομιστείας ἔχῃ, καὶ ἡσυχασίῃ, ὑπερβούσων ἀπαλλαγείσα καὶ λαβείας, ἡδὴ δὲ λοιπὸν ὅτι τῆς αὐτῆς ἡδονῆς βέβηται, λέγουσι δὲ χωρὶς μὲν καὶ μαθήμασι καὶ ἰσοπέαις, καὶ τῶ ζῆτειν πᾶσιν ἐν τῷ σώματι. καὶ τί αἰτίας λέγουσι τῶ τούτων ὄραν ὅτι καὶ οἱ φορτικὸι καὶ ἀφιλόλογοι μὲν δὲ δεῖπνον ἐφ' ἡδονῆς ἐτέρας τῶ σώματος ἀπώτατον τὸ ἀφαινοῖαν ἀπαίρουσιν, ἀνίγμματα καὶ γρίφοις καὶ ἑσθῆς ὀνομάτων ἐν ἑσθῆμοις ὑπὸ σύμβολα ὑπερβάλλοντες; ἐκ τούτου δὲ καὶ μίμοις καὶ ἡτολόγοις, καὶ Μενάνδρῳ καὶ τοῖς Μενάνδρον ὑποκεινομένοις τὰ συμπόσια χάριν ἔδωκεν, ὅσοι μὲν ἀληθῆνα τῶ ὄμματι ὑπερβούσων. ὅσοι ποιῶσι λείαν ἐν σαρκὶ καὶ ὑπερβούσων κίνησιν, ἀλλ' ὅτι δὲ φύσφι φιλόθεσμον ἐν ἐκείνῳ καὶ φιλόσοφον τῆς ψυχῆς ἰδίαν πᾶσα χάριν ζῆτει καὶ τέρψιν, ὅταν τῆς αὐτῆς δὲ σώματι ὑπερβείας καὶ ἀσθλίας ἀπαλλαγῶμεν.

Cur cum voluptate quadam audiamus eos, qui iratorum vel metuentium gestus representant: iratos aut dolentes verè, molestè feramus.

Quæstio prima.

Tales disputationes habitæ sunt etiam te præ- sente. Cū enim Athenis Strato comœdiam docendo magnam reportasset laudem, ac frequentes de ipso sermones, Boethus Epicureus nos conuiuio excepit, multis qui ab eadem erant facta ad cœnam adhibitis. Deinde quod fieri inter doctos adsolet, comœdiæ mentio sermonem eò deduxit, vt quæreretur, Qua de causa iratorū, dolentium, aut metuentium sibi voces non sine molestia audimus: qui verò istos animi motus imitando expriment, vocesque & gestus referunt eorum, nos delectant. Isti omnes vno ferè ore hæc adferebant rationem: Præstare imitatorē verè sic adfecto, eò quòd ipse sic adfectus non sit. idque non sentientes delectari & gaudere. Ego autem, tamen hæc dixi. cū natura simus ratione præditi, artiumq; amantes, iis quæ scitè & artificiosè aguntur, idq; feliciter, familiariter afficimur, eaq; admiramur. Nam veluti apis ob studiū dulcedinis suum omnē materiam, cui melleum aliquid infit, confectatur: ita homo natura artium studiosus & pulcritudinis, omne opus, omnem actionē mente ac ratione cōstantia amplectitur & diligit. Itaq; si puerulo proponas iuxta paruum panem, & catellum vel buculam è farinis effictam, ad hoc illum, non ad panem ferri cernes. itemq; si rude argentum, & simul argenteum animalculum aut poculum præbeas, id potius deliget, cui videt aliquid rationis & artis esse admixtum. Itaque istius modi homines etiam magis delectantur ænigmatibus, & iocis aliquid inuolucris ac difficultatis habentibus. nam elegantia & subtilitas naturam, vtpote ei accommodata & vernacula, nemine docente ad se trahit. Quoniam ergo is qui verè irascitur aut dolet, in quibusdam cōmunibus adfectionibus & exemplis cernitur, in imitatione autē calliditas & probabilitas visitur, siquidē ea successu nō eareat:

Διὰ τί τῶ μίμου μὲν τοῖς ὀργιστομένοις καὶ λυπούμενοις ἡδέως ἀκούομεν· αὐτῶν δὲ τῶ ἐν τοῖς πάθεσιν ὄντων, ἀηδῶς.

Πρόβλημα α΄.

Περὶ ὧν ἐγὼ λόγου, καὶ σὲ παρόντος ἐν Αἰθίαις ἡμῖν ὅτε Σβάτων ὀκωμωδὸς ἐημέρησεν, (ὡς γὰρ αὐτὸς πολὺς λόγος) ἐστὼ μὲν ἡμῖν ὡς Βοηθῶ τῷ Ἐπιχουρείῳ (σωμεδέειπνον δὲ ἐστὶν ὀλίγοι τῷ ἀπὸ τῆς αἰρίσεως) εἴπαοι οἰοῖται φιλόλογοις ὑπερέστησεν ἢ τῆς κωμωδίας μνήμη τὸν λόγον, εἰς ζήτησιν αἰτίας δι' ἣν ὀργιστομένων ἢ λυπούμενων ἢ δεδιότων φωνῆς ἀκούοντες ἀρξόμεθα καὶ διεκλαίνομεν, οἱ δὲ ὑποκεινομένοις ταῦτα τὰ πάθη, καὶ μίμου μὲν τοῖς φωνῆς αὐτῶν καὶ τῆς ἀφαινοῦσιν ἡμᾶς. ἐκείνων μὲν οὖν ἀπὸ τῆς ἡδονῆς, εἰς ἣν λόγος ἔφασκεν γὰρ, ἐπειδὴ κρείττων ὁ μίμου μὲν ὅτι τῶ πάθος ἀληθῆς, καὶ ὡς μὴ πεπονθέναι ἀφαιροῦσιν ἡμᾶς τούτῳ τέρπεσθαι καὶ χαίρειν. ἐγὼ δὲ καὶ ὅτι ἐν ἄλλοις τῶ χροῖον πόδα πηκίς, εἴπον ὅτι φύσφι λογικὸι καὶ φιλόλογοι γενεότες, ὡς δὲ λογικῶς καὶ τεχνικῶς ὑπερβούσων οἰκείως ἀφαιροῦσιν, καὶ θαυμάζομεν ἀπὸ τῆς χαλῆς. κατὰ τῶ γὰρ ἡ μέλιτι τῶ φιλόλογοις εἴ), πᾶσαι ὑλῆς ἢ τι μελιτώδες ἐκείρεται, ὡς ἐπεὶ καὶ διώκῃ· οὕτως ὁ ἀφαιροῦσιν φιλότητος καὶ φιλόκαλος, πᾶν ἀποτέλεσμα καὶ ὑπερβούσων καὶ λόγου μετέχον, ἀσπάζεσθαι καὶ ἀγαπᾶν πεφυκεν. εἰ γὰρ παιδίῳ μικρῶ ὑπερβείη τις ὁμοῦ μικρὸν μὲν ἔρπον, ὁμοῦ δὲ πεπλασμένον ἐκ τῶ ἀλδύρων κωιδῶν ἢ βοιδῶν, ὅτι τῶ αἰδῶς φερόμενον· καὶ ὁμοίως ἔργον ἀσθμον, ἔτερος δὲ ζώδῶν ἔργον ἢ ἐκπωμα ἀφαιροῦσιν διδοῖς, τῶ αἰδῶς μᾶλλον ὡς δὲ τεχνικὸν καὶ λογικὸν ἐνορᾶ καὶ ἀμεμιγμένον. ὅταν καὶ τῶ λόγων τοῖς ἡνιγμένοις χαίροισι μᾶλλον οἱ τηλικότοι, καὶ τῶ παιδιῶν ταῖς ὑπερβείη πᾶσα καὶ διεκλαίαν ἐχούσας. ἐλκῆ γὰρ ὡς οἰκείον ἀδιδάκτως τῶ φύσιν δὲ γλαφυρὸν καὶ πηροῦργον. ἐπειδὴ τῶν ὁμοῦ ἀληθῆς ὀργιστομένων ἢ λυπούμενων ἐν πᾶσι κοινοῖς πάθεσιν καὶ μνήμασιν ὁρᾶται, τῶ δὲ μίμου δὲ πηροῦργία τις ἐμφαίνεται καὶ πιθανότης, αἰδῶς ὅτι τῶ χαλῆται,

ἀνδρῶν

τοῖσι μὲν ἡδεῖσθαι πεφύκει μὲν, ἐκείνοις δὲ ἀπόμειναι. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν θεαμάτων ὁμοίᾳ πεπόντα μὲν. ἀνδρῶν μὲν γὰρ ἀποστήσασθαι καὶ νοσησῶσθαι, ἀπαρῶς ὁραμένοι· τὸν δὲ γε γραμμύρον Φιλοκλήτην, καὶ τὸν πεπλασμένον Γοκῆν, ἧς φασὶν εἰς τὸ πρὸς ἄλλο τι συμμίσσαι τὸν τεχνίτην, ὅπως ἐκλιπόντος ἀρχαίου καὶ μύραμονόρου λέγειν περὶ φαίδαν ὀχλαχῆς, ἡδόμεθα καὶ θαυμάζομεν. τὸ το δὲ εἶπον ἄνδρες Ἐπικύρειοι, καὶ τεκμήριόν ἐστι μέγα τοῖς Κυρηναίοις πρὸς ἡμᾶς τῆ μηδὲ τίω ὄψιν εἶναι, μηδὲ πρὸς τίω ἀκροῦν, ἀλλὰ πρὸς τίω ἀγνοίας ἡμῶν, ὅτι ἡδόμενοι ἐπὶ τοῖς ἀκροῦσιν καὶ θαύμασιν. ἀλεχθεῖς γὰρ βοῶσα συνεχῶς καὶ B
 χρώνη, λυπηρὸν ἀκροῦμα καὶ ἀνδρῶς ἐστίν. ὁ δὲ μιμούμενος ἀλεχθεῖς ἡδέσθαι καὶ χρώνη, ὀφραίνει. καὶ φησὶ καὶ μὲν ὁραῖντες, δεσχεράνομεν, ἀδριαίνας δὲ καὶ γραφᾶς φησικῶν ἡδέως θαύματα, τὰ τὸν ἀγνοίας ὑπὸ τῶν μιμημάτων ἀγνοῦν, καὶ καὶ τὸ οἰκεῖον. ἐπεὶ τὴ παρόντες, ἡ τίνος ἔξωθεν ἡμιμόμου πάθος, τίω Παρμῆνόντος ὡς οὕτως ἐθαύμασαι, ὥστε παρημιώδη ἡδέσθαι; καὶ τοὶ φασι τῆ Παρμῆνόντος ὁδοκροῦντος ἐπὶ τῆ μιμήσει, ζηλοῦντας ἐτέροις ἀντεπεδείκνυσθαι· πρὸς αὐτὴν μιμῶν ὅτι τῶν ἀνδρῶν καὶ λέγοντων, εὐ μὲν, ἀλλ' οὐδὲν πρὸς τίω Παρμῆνόντος ὡς, εἴνα C
 λαβόντα δελφάκιον ὑπὸ μάλης, πρὸς ἐλθῆν· ἐπεὶ ὅτι καὶ τὸ ἀληθινῆς φωνῆς ἀκροῦντες ὑπεφθέγοντο, τί οὖν αὐτὴ πρὸς τίω Παρμῆνόντος; σιωπεῖναι δὲ δελφάκιον εἰς τὸ μέσον, ἐξελέχθη τῆς κείσεως πρὸς δόξαν, οὐ πρὸς ἀλήθειαν ὡς μάλιστ' ἀληθὲν ἐστίν ὅτι αὐτὸ τῆς ἀδρήσεως πάθος οὐχ ὁμοίως ἀγαθῆσι τῆ ψυχῇ, ὅταν μὴ πρὸς δόξαν τῆ λογικῶς ἢ φιλοτίμου παραμείναι τὸ ἡμιμόμου.

A his delectari solemus, offendi istis. Etenim eodem nos modo adficiunt spectacula. Homines enim morientes aut morbo conflictatos sine molestia non videmus. Philoctetam pictum, & effictam Iocastam (in cuius faciem aliquid argenti admiscuisse ferunt artificem, ut aēs hominis exanimati & contabescens specie in superficie referret) cum voluptate spectamus & admiramur. Atque hoc, aiebam, contra vos Epicureos Cyrenaicis non leve est argumentum, non circa visum aut auditum, sed in animo esse oblectationem quæ è spectaculis & auditionibus percipitur. Quippe gallina corinther vociferans, & cornix, molestum est ingratumq; auditu. qui autem gallinæ cantum imitatur aut cornicis, is voluptatem adfert. Et tabe correptos non adspicimus absque molestia: eorundem simulacra spectare nobis est volupe, quia nimirum animus imitatione trahitur: quod quidem eius naturæ conuenit. Alioquin enim quid passi, aut qua extrinsecus adfectione accidente Parmenonis suam ita admirati sunt homines, ut in prouerbum abiret? Et quidem ferunt Parmenone ob hanc rem celebri, quosdam idem æmulando certasse. cumque homines præiudicio occupati dicerent, Bene hoc, sed nihil ad Parmenonis suam, quendam cum porcello sub axilla gestato prodiisse: & cum vero suis grunnitu homines tamen dicerent, Et quid hoc ad Parmenonis suam: eum emisso in medium porcello arguisse, non veritatem eos in iudicando, sed opinionem sequi. Quo maximè fit manifestum, eandem sensus adfectionem non eodem modo animum adficere, nisi accedat persuasio, id quod fit studiosè ac cum ratione confici.

Ὅτι παλαιὸν ἡ ἀγνοία τῆς ποιητικῆς.

Poeticam concertationem antiquam fuisse.

Πρόβλημα β'.

D

Questio secunda.

EN Πυθίοις ἐγένοντο λόγοι πρὸς τῶν ἐπιπέτων ἀγωνισμάτων, ὡς ἀναρετέα. πρὸς ἀδελφάμοιο γὰρ ἐπὶ τοῖς καθεσῶσιν ἐξαρχῆς, ἀυλητῆ Πυθικῶ, καὶ κιθαρῆ καὶ κιθαρῶν τὸν βασιλέα, ὡς πύλης ἀνορθώσεως, ὅσα αἰτέρον ἀνδρῶν σιωπεῖναι μὲν καὶ σιωποῦσιν πρὸς ἀποδοποιῶς ἀκροῦσιν, ὑφ' ὧν ποικιλία μὲν ἔχεν ὅσα ἀπὸ ἡ καὶ πομπηγεροῦ ὁ ἀγών, ὅ δὲ αὐτῶν καὶ μοισικῶν οὐ διεφύλαξεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα τοῖς κέρμοισι παρέχε, καὶ πολλὰς (ὡς εἰκὸς) ἡττωμένων πολλῶν ἀπερθείας. οὐχ ἡκισα δὲ τῶν λογογράφων καὶ ποιητῶν ἔθνος ὄντο δεινὰ ἀποκλύσασθαι τὸ ἀγῶνος, οὐχ ὑπὸ μιθολογίας, ἀλλὰ πολὺ πύτων τῶ ἀγωνιστῶν γνωσεστάτοις ὄντας, ἐδυσωποῦντο τούτοις καὶ ἤσαντο, πρὸς ἡμιμόμου χερσίντας, οὐ πύτων δὲ νικῶν διωαμῶν. ἡμεῖς οὖν ἐν τῶ σιωπερῶ παρεμυθόμεθα τοῖς καθεσῶσιν κινεῖν βουλομένων, καὶ τὰ ἀγῶνι κατὰ τὸ ὄργανον πολυχερδία καὶ πολυφωῖα ἐπιτελεσθῆναι. καὶ πρὸς τὸ δειπνον ἐσιῶντος ἡμᾶς Πέτραίου τοῦ ἀγνοοῦμένου, πάλιν ὁμοίως λόγων πρὸς πεπόντων ἡμιμόμου τῆ μοισικῆ. τίω δὲ ποιητικῶ ἀποφάμοιο ὅσα ὄψιν ὁδὸν νεαροῖν, ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς ἀγῶνας ἀφικμένω, ἀλλὰ πρὸς πάλαι γεφαιῶν ἐπινικίων τυχερούσων. αἰοῖσι μὲν οὖν ἐπιδόξος ἡμῶν ἐωλε πρὸς ἡμῶν πρὸς ἡμῶν, ὅσα Οἰολύχου τοῦ Θεσσαλοῦ γρῶφας,

Cum Pythia celebrarentur, disputatum fuit de abolendis adscititiis certaminibus. Nam cum ultra ea quæ tria erant antiquitus instituta certamina, tibicinis Pythici, citharistæ, ac citharcedi, admissus esset tragædus: quasi porta aperta iam non resisti potuit confertim irrumpentibus omnis generis auditionib; atque inde varietas quidæ certamini non iniucunda & festiuitas parta est: seu ritas tamen & elegantia deminuta: & cum iudicibus multum molestiæ factū est, tum multæ (ut solet) multis victis inimicitia. Non postremo loco censebant fabularum scriptores & poetarum gentem inde amoliendam. neque hoc odio litteraturæ impulsī, sed quod si longè omnium certantium nobilissimi pudorem incuterent molestiamq; adferrent, cum omnes sciti elegantesq; haberentur, neque tamen vincere vniversi possent. Nos autem in concilio dehortati fumus eos, qui mouerent res constitutas ac nouare cuperent, certamini quæ tanquam musico instrumento neruorum & vocū multitudinem vitio darent. Atque in cœna, quam Petrus præmiis tribuendis præfectus præbebat, cum de eadem re sermo incidisset, musicæ sumus patrocinari: pronunciauimusq; poeticam non serò aut nuper ad sacra certamina venisse, verum antiquitus coronas pro victoria reportasse. Non deerant qui putarent me obsoletas res in medium adducturam, puta Oeolyci Thessali sepulturam.

& Amphidamantis Chalcidensis : in qua ferunt Homerum & Hesiodum carminibus certasse. Ego his, quod grammaticorum sermonibus omnia essent trita, ut & eos qui in funebribus Patrocli ludis non hastam iaciendo, sed dicendo præmium meruissent, Achille huic etiam rei munera largiente: his inquam omisissis, id dixi, quod Acastus Peleam patrem funerans poematum certamen instituit, idque Sibylla vicit. Hæc cum multi me reprehenderent, & narrationis tanquam absurda: testem aliquem posceret: commodum recordatus asserui Acesandrum in opere de Africa autorem eius esse. Sed huius, aiebam, lectio non est omnibus in promptu. Scriptum autem Polemonis de thesauris Delphicis existimo plerisque vestrum curæ fuisse ut legerent: itaque oportet, hominis variè docti, & non oscitanter in reb. Græcis versati. Ibi ergo legetis in Sicyonio thesauro repositum libellum aureum, dedicatum ab Aristomacha Ery . . . . poetria, cum Isthmia vicisset. Neque est quod artoniti spectemus Olympia, tanquam Fati in morem certamina immutabilia cui sint. Nam Pythia musicoꝝ tres aut quatuor concertationes exordii loco habebant. Gymnicum certamen initio ferè ita fuit institutum. Olympiis omnia, cursu excepto, additamætorum loco accesserunt. Multa etiam quæ posuissent, deinde rursus sustulerunt, ut certamen quod multo tergo equitem gestante, & alterum quod curru iunctis mulis obibatur. (hoc apenam, illud calpen vocabant.) sublata est etiam corona quæ pueris quintertio certantibus fuerat proposita: omninoque multa in festiuitate ea nouè sunt instituta. Iam hoc quoque notum est, olim singulare certamen apud Pisam fuisse celebratum, ubi quidem etiam necaretur victus aut se dedens. ne denuò autorem historiarum requiratis, cuius si mihi inter pocula nomen memoria non suggerat, ridiculus fiam.

Quid causa sit, quod pinus Neptuno & Baccho sacra habetur: & quod initio è pinu corona victoribus Isthmico certamine data est, deinde ex arpio, nunc rursus pinea.

Questio tertia.

Corinthi in cæna, cum nos Lucanius pontifex maximus excepisset conuiuio, quo tempore Isthmia agebantur, quæstio incidit, qua de causa è pinu corona eo certamine victori daretur. Ac Praxiteles quidem enarrator fabulosam rationem attulit, dicens ita ferri: Melicertæ corpus inuentum fuisse à mari ad pinum allisum. Etenim non procul Megaris locum esse, qui Pulcræ cursus appellatur: quod Megarenses ferant hac Ino cum infante quem gestabat ad mare cucurrisse. Vulgatam porro aiebat esse opinionem, peculiare Neptuno esse pineum sertum. Hæc cum addidisset Lucanius, arborem etiam Baccho consecratam haud abs re Melicertæ honoribus fuisse destinatum: hoc ipsum in quæstionem venit, ex qua tandem ratione veteres pinum Neptuno Bacchoque consecrauissent. Ego ostendi mihi nihil ea in re inesse absurdi videri. Vterque enim, aiebam, deorum humido & genituali principio præesse censetur: & Neptuno à fecundandis stirpibus, Baccho Dendritæ, id est arborum tutori, omnes probe Græci sacrificant. Verum tamè dicere aliquis possit, peculiariter Neptuno pinum conuenire:

A καὶ τὰς Ἀμφιδάμου τῆς Χαλκιδέως, ἐν αἷς Ὀμηρον καὶ Ἡσίοδον ἰσορῶσιν ἐπέσι δὲ γυμνίσασθαι. καὶ βαλὼν τὴν ταῦτα, τὰς ἀφ' ἑαυτοῦ κληθεῖσιν πρῶτα ὑπὸ τῆς γραμματικῆς καὶ τοῖς ἄλλοις τῆς Γραμμῆς ἀφ' αἰωνοσχεδόν ὑπολογιστικῶν οὐ χήμονας ἀλλὰ ρήμονας, ὡς δὴ καὶ λόγων ἀθλα τῆς Ἀχίλλεως ποροθέντος. ἀφ' αἷς εἶπον ὅτι καὶ Γελλίαι τὰ πῶν Ἀχίλλεως ὁ υἱὸς ἀγῶνα ποιήματος τῶν ἀφ' αἷς, καὶ Σιβύλλα νικήσασθαι. ὅτι φουροδῶν τῶν πολλῶν, καὶ τὸν βεβαωτῶν, ὡς ἀπίστου καὶ τῶν ἀλλοῦ τῆς ἰσορίας, ἀπαμύωντων, ὅτι τυχεῖς ἀναμνηθεῖς ἀπέφαινον Ἀλέξανδρον ἐν ταῖς ἐπὶ Λίβυος ταῦτα ἰσορῶντα. καὶ τοῦτο μὲν ἐφ' ἡμῶν ὁ ἀγῶνα τῆς ἰσορίας ἐν μέσῳ ἔστι. τοῖς δὲ Πολέμοις τῆς Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς ἐν Δελφοῖς ἡστυρῶν οἶμαι ὅτι πολλοῖς ὑμῶν ἐπιτυχῶν ὅτι μελέεσθαι, καὶ γὰρ πολυμαθῶς καὶ οὐ νουσιζῶντος ἐν τοῖς Ἑλλήνεσσι ποροθεῖσιν ἀφ' αἷς. ἐκεῖ τῶν ἀφ' αἷς γὰρ γυμνῶν ὡς ἐν ταῖς Σικυωνίαις ἡστυρῶν χρυσοῦ ἀνεκείσθαι βιβλίον Ἀεισομάχης ἀναθήματα τῆς ἐργασίας, Ἰθμία γεννηκῆσθαι. οὐ μὲν ὅσα τῶν ὀλυμπίαν (ἐφ' ἡμῶν) ἀξίον ἔστιν ὡς ἀφ' αἷς εἰρηδικῶν ἀμετάστατον καὶ ἀμετάθετον ἐν τοῖς ἀθλήμασιν ἐκπεπληῆσθαι. τὰ μὲν γὰρ Ἰθμία τῶν μουσικῶν ἔχει βεῖς ἢ τέσσαρας ἐπισημοῦς ἀγῶνας. ὁ δὲ γυμνικῶς ἀπ' ἀρχῆς ὡς ὅτι ὁ πλεῖστον οὕτως κατέστη. τοῖς δὲ ὀλυμπίοις πρῶτα ποροθήκη πᾶσι τῶν δρόμου γέρονε. πολλὰ δὲ καὶ γέρονε, ἔπειτα ἀνείλον, ὡς ἀφ' αἷς τῆς κάλλους ἀγῶνα καὶ τὸν τῆς ἀπῆης. ἀπῆρη δὲ καὶ πασι πεντάθλοισι γέρονε τῆς. καὶ ὅλως πολλὰ ἐπὶ τῶν πρῶτων γεννηκῆσθαι. ἀφ' αἷς δὲ τί εἶπεν ὅτι πάλαι καὶ μονομαχίας ἀγῶν ἐπὶ Πίσαι ἦγετο μέχρι Φόινου καὶ σφαγῆς τῆς ἠπὸ μύρων καὶ ὑποπασιόντων, μή με πάλιν ἀπαμύετε τῆς ἰσορίας βεβαωτῶν καὶ ἀφ' αἷς τῶν μῆμεν ἐν οἴκῳ τῶν ὀνομα καὶ ἀφ' αἷς ἡμῶν.

D Τίς αἴτια δὲ ἢ ἡ πίτυς ἱερὰ Ποσειδῶνος ἐνομιᾶται καὶ Διονύσου καὶ ὅτι ὁ ποσειδῶν ἐσεφαίωσεν τῆς πίτυς τοὺς Ἰθμια νικῶντας, ἐπέτα σελίω, καὶ δὲ πάλιν τῆς πίτυς.
Γεβλήμα γ.

H Πίτυς ἐζητεῖτο καθ' ὃν λόγον ἐν Ἰθμίοις γέρονε γέρονε. (καὶ γὰρ ἡ δὲ δειπνον ἐν Κορίνθῳ Ἰθμίων ἀγῶνων ἐστὶν ἡμῶν Λυκαίου τῆς ἀφ' αἷς.) Ποσειδῶντος μὲν οὖν ὁ ποσειδῶντος ὁ μινθαδες ἐπῆρεν, ὡς λεγόμενον ἀφ' αἷς τῆς Μελικέρτου πίτυς ποσειδῶντος ἐπὶ τῆς θαλάττης. καὶ γὰρ οὐ ποσειδῶντος Μεγαρων ἐπὶ τὸν ὅς Καλῆς δρόμος ἐπονομαζέται, δι' ἧς φαῖται Μεγαρεῖς τῶν Ἰνῶν τῶν πασιδίων ἐχρυσαν δραμῶν ὅτι τῆς θαλάττης. καὶ γὰρ ὁ ποσειδῶντος πολλῶν λεγόμενων ὡς ἰδίων ἔστι γέρονε Ποσειδῶνος ἢ πίτυς, Λουκαίου δὲ ποσειδῶντος ὅτι καὶ τῶν Διονύσου καθωσιωμένων ὁ φυτὸν, ὅσα ἀπὸ τοῦ ποσειδῶντος ἐπὶ τῆς Μελικέρτου σιωφκείωται ἡμῶν, αὐτὸ τῆς ζήτησιν παρείχον ὅτι τῆς λέγω Ποσειδῶντος καὶ Διονύσου τῶν πίτων οἱ παλαγοὶ καθωσιώσαν. ἐδοκεῖ δέ μοι μηδὲν εἶναι τῶν ἀλλοῦ. ἀφ' αἷς φότεροι γὰρ οἱ θεοὶ τῆς ὑγείας καὶ γυμνῶν κύριοι δοκῶσιν ἀφ' αἷς καὶ Ποσειδῶντος γὰρ φυλακῆς, Διονύσου δὲ δειπνῆς, πρῶτος (ὡς ἔπος εἶπεν) Ἑλλήνες ἴουσι. οὐ μὲν ἄλλα καὶ ἰδία τῶν Ποσειδῶντος φαῖται πᾶσι τῶν πίτων ποσειδῶντος.

ούχως Α' πολλοὶ οἰεῖται ὡς ἄλιον φυτὸν οὖσαι, ὡς δὲ ὅτι φιλιώμεός ἐστιν, ὡς ἄρ' ἡ θάλασσα (καὶ γὰρ τὰ πλεονάζουσι) ἀλλὰ Διὰ τὴν ναυπηγίαν μάστιγα. καὶ γὰρ αὐτὴ καὶ τὰ ἀδελφὰ δένδρα, πεύκη καὶ εὐρίβοι, τῶν τε ξύλων παρέχεται πλοῖμα ἴα, πίτυός τε καὶ ῥητίνης ἀλοιφῶν, ἧς αἰὲν τῶν συμπαγῶν ὄφελος ὡς δὲ ἐν τῇ θαλάττῃ. τὰ δὲ Διονύσου τὴν πίττω ἀνιέρωσαν, ὡς ἐφηδύουσαι τὸν οἶνον. τὰ γὰρ πίττω δὴ χρεῖα λέγουσι ἠδὲ οἶνον τὴν ἀμπέλον φέρειν· καὶ τὴν θερμότητά τῆς γῆς Θεοφραστος ἀπ' αὐτῆς· καὶ γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ἀργιλάδες τοῖς φέουσαι τὴν πίττω· εἶ δὲ τὴν ἀργιλοῦ θερμῶν, διό καὶ σκευεπέθειν τὸν οἶνον, ὡς ἄρ' B καὶ ὁ ὕδαρ ἐλαφρότατον καὶ ἠδιστον ἢ ἀργιλοῦ αἰαδίδωσιν. ἐπὶ δὲ καὶ καὶ ἀμυγμυδὴν πρὸς οἶνον ὅτι μεθ' ἑαυτῆς δαμάλεις, ἀδρῶν ὡς καὶ δρῶν τῇ θερμότητι τὸν πυρρὸν. οὐ μὲν δὲ ἀλλὰ καὶ τῆς πίττω αὐτῆς εἰκὸς ἀπολαύειν τὴν ἀμπέλον, ἐξ ὧν ὅτι τῆς δόξης πολλὰ πρὸς σωτηρίαν οἴνου καὶ ἀμυγμῶν. τῇ τε γὰρ πίττω πύρρες ἀλαείφοισι τὰ ἀργεῖα, καὶ τῆς ῥητίνης ἀπομυγμῶσι πολλοὶ τὰ οἶνα, καὶ ἄρ' E εὐδοεῖς τῶν Ἑλλαδικῶν καὶ τῶν Ἰταλικῶν οἱ ἀπὸ τὸν Πάδον οἰκιστῆς. ἐκ δὲ τῆς ἀπὸ Βιέννας Γαλατίας ὁ πισοῦς οἶνος καὶ ἀκαμίζεται, ἀκαμίζοντος ἡμῶν ἡμῶν ἀπὸ C Ρωμαίων. οὐ γὰρ μόνον ὡς δὴ τὰ τῶν αὐτῶν πρὸς δίδωσιν, ἀλλὰ καὶ τὸν οἶνον ὡς φησὶ παρ' ἑσθ' ἀχέως ἀχέων τῇ θερμότητι τῶν οἴνων ὡς ἀχέων καὶ ὡς ἀχέων. ὡς δὲ τῶν ἀχέων ῥητίνης, τῶν ῥητίνων ὁ μάστιγα δοκῶν ἀναγνώσασιν ἐντυλῆναι ἐλθεῖν, ὡς πρὸς τῶν, (εἶπεν) οὐ γὰρ ἀχέων ἢ πίττω ἀχέων καὶ ἀχέων ἡμῶν γέροντες τῶν Ἰθμίων, πρὸς τερον δὲ τοῖς σελίνου ἐφέροντες· καὶ τὸ ὅτι μὲν ἐν τῇ κωμῶν δία φιλαργύρου πινὸς ἀχέων λέγοντες, τὰ δὲ Ἰθμια ἀποδοῖμι αἰ ἠδέως ὅσου ὁ τῶν σελίνων ἐφέροντες ὅτι ὡν D νιος· ἰσορεῖ δὲ καὶ Τίμαχος ὁ συγγραφεὺς, ὅτι Κορίνθιοι ὅπην νίκα μαχόμενοι πρὸς Καρχηδόνιους ἐβάρησαν ἀπὸ τῆς Σικελίας, ἐπέβαλον πλεονάζουσι σελίνα καμίζοντες· οἰωνοσάμενων δὲ τῶν πολλῶν ὅτι σύμβολον, ὡς οὐ χρεῖον, ὅτι δοκεῖ ὅτι σελίνον ἀνεπιτήδειον εἶναι, καὶ τοῖς ἐπισφαλῶς νοσησάσιν δειδῶσαι τῶν σελίνου φαρμῶν, ὡς ὁ Τιμόλεων ἐθάρρηνεν αὐτοῖς, καὶ ἀνεμίμησε τῶν Ἰθμίων σελίνων οἷς ἀναφέροισι Κορίνθιοι τοῖς νικῶντας. ἐπὶ τῶν ἢ Ἀνθηρόνου ναυαρχίς ἀναφύσασα ἀπὸ τῶν ἀλθμάτως σελίνον, Ἰθμια ἐπωνομάσθη. καὶ τὸ δὴ ὅτι σελίνον ἐπίγραμμα δὴ δὸν κερσμέα νομίζει ἀπὸ τῶν σελίνου φαρμῶν. σύκειται δὲ οὕτω, Χθών ἢ E Πελασγῆ, πύει κατ' ἠθαλωμένη Κόρη κελαιὸν αἶμα, Διονύσου θεοῦ ἔχουσα κλάνας Ἰθμιαὶς ἀπὸ τῶν. ἢ τῶν, εἶπεν, ὅτι ἀνέγων τὴν πίττω, ὡς ὅτι ἐπέστακτον, ὡς δὲ νέον, ἀλλὰ πάτερον, καὶ παλαιὸν δὲ θερμῶν Ἰθμίων σεμνῶντες. ἐκίνησεν οὖν νέος, ὡς ἀν πολυμαθῆς ἀνὴρ καὶ πολυγράμματος. ὁ μὲν τοι Λουκάριος εἰς ἐμὲ βλέψας αἶμα καὶ μειδῶν, ὡς Ποσειδῶν (εἶπεν) τοῦ πλήθους τῶν γραμμάτων; ἔτεροι δὲ ἡμῶν τῆς ἀμαθείας, ὡς εἶπε, καὶ τῆς ἀνικίας ἀπέλαβον ἀπαπειλόντες τῶν ἀπὸ ὡς ἢ μὲν πίττω ἢ ἡμῶν τῶν ἀγῶνων F πάτερον, ἐκ δὲ Νεμέας κατὰ τῆν ὁ τοῦ σελίνου ξένος ὡν ἐπέσθη δὲ Ἡρακλέα, καὶ κερσμέα, ἡμαύρωσεν ἐκείνον, ὡς ἔργον ἐπιτήδειον. εἶτα μὲν τοι χρόνον πάλιν ἀνακτησάμενη ὅτι πάτερον γέροντες ἢ πίττω ἀπὸ τῆς πύει,

A non, quod Apollodorus putavit, quia mari finitima stirps sit, aut quia itidem ut mare ventos deleter (nam & hoc sunt qui dicant:) sed ob navium potissimum constructiones. Pinus n. & cognata ei arbores, picea ac larix, cum ligna navigiis aptissima suppeditant, tum picis ac resinę unguentũ, sine quibus compactorum lignorum nullus erat futurus in mari vsus. Pinum porro consecrauerunt Baccho, quia vino suauitatem conciliet. Nam quę loca pinibus abundant, in iis vinum suauis vites generant. Theophrastus id calori terrę imputat. vniuersę enim pinum in argillosis nasci locis: & argillam, calida cum sit, excoctioni vuarum subseruire: sicut eadem aquam etiam leuissimam & suauissimam edit. præterea admixta frumento, additamentum largum eo sua caliditate roborando augendoq; adfert. Enimvero probabile est e pinu ipsa vitem accipere sua emolumenta, cum ad conferuandũ vinum multis modis ea conducatur. Nam & pice vniuersi vasa oblinunt, & refinam multi vino admiscunt, ut de Gręcis Eubœenses, & in Italia qui ad Padum accolunt. & e Gallia Viennę vicina vinum picatum adfertur, quod in summo est apud Romanos precio. Hęc enim non tantum bonum quendam odorem indunt, sed vinum quoq; commodum redigunt, calore suo musteas & aquosas partes celeriter conficiunt. Ea postquam dicere fuerunt, * de rhetoribus is qui maxime libros ad humanitatem facientes euoluiffe videbatur: dii boni, inquit: quasi verò non nuper admodum e pinu ceperit corona Isthmiorum peti, cum ante apio redimerentur? Sanè in comœdia audire est auarum quendam ista dicentem,

Libenter Isthmia precio hoc vendam tibi,

Apium corona quanto prorsus venditur.

Narrat etiam Timæus historię scriptor, Corinthiis, cum de Sicilia cum Carthaginensibus dimicaturi ad pugnam irent, occurrisse quosdam qui apium ferrent. quod cum pleriq; aduersum oblatũ esse putarentomen, quia apium videtur inauspicatum esse, & qui periculosę ægrotant, eos apio opus habere dicimus: Timoleon animos suorum dictis erexit, Isthmiorumq; admonuit, quibus Corinthii victores apio coronarēt. Ad hęc prætoria Antigoni nauis, cum e puppi eius sponte enatum esset apium, Isthmia fuit cognominata. Iam scholiũ hoc carmen manifestum testam in more fuisse aũ apio testam * sic autem est compositum.

Minerva tellus vsta validis ignibus

Bacchi nigrum gremio occultit acris sanguinem,

Ore Isthmicos suo tenetq; furculos.

Aut hęc, aiebat, non lect * pinum, ut non adfeticiam aut nouam, sed maiorum more vsurpatam, & antiquitus in coronis Isthmicis cui locus fuerit, prædicantes. Commouit non nihil adolescentis quidem sermo hic, a viro varix doctrinę multiplicisque litteraturę habitus. Lucanius verò me intuens, simulq; tenidens, Proh Neptune, inquit, quanta litterarum copia. Alii autem, ut apparet, ignoratione & imperitia nostra abusi contra nobis persuaferunt, pineam fuisse apud maiores nostros Isthmiorũ coronam: apium autem e Nemea imitatione quadam, alienum cum esset, huc obrepisse, Herculis gratia, pinumque suo loco expullam, habito apio pro re his sacris idonea. aliquanto post tempore pinum recuperasse pristina dignitatē, & nũc esse in summo flore atq; honore,

Mihi quidem fides facta est, animumque aduerti: A atque adeo multa testimonia huius rei didici ac commemorari. Nimirum Euphorio sic de Melicerta scriptum.

*Plorantes puerum tunc frondibus imposuerunt
De pinu sumtis: unde & mos ferre coronam
Isthmia uincenti. neque enim illo tempore Mnemes
Natus ad Asopi partu prorepsit undas
Ille Charon, apii primus qui tempora densis
Implicuit fertis: inuentor moris, & auctor.*

Et Callimachus apertius etiam alquanto rem explicat, apud quem Hercules sic dicit de Apio.

*Hoc, ubi Neptuno peragent certamina sacra,
Victori signum congruet Isthmiaco.
Atque Corinthiacis pinus uictoribus olim
Gloria, nunc Nemea ritibus obsoleat.*

Præterea, nisi fallor, in Proclis scriptum, qui narrat primò certatum fuisse de pinea corona: deinde cum inter sacra haberi hoc certamen cepisset, eò è Nemea festiuitate traductam fuisse coronam ex Apio. Fuit autem Procles iste vnus ex iis qui in Academia Xenocrati operam dederunt.

*De eo quod est apud Homerum,
Questio quarta.
Zωρότερον ἢ κέραρα.*

Videbatur nonnullis qui in cæna nobiscum **C**aderant, ridiculus Achilles, qui iuberet meracius (id enim est quorundam opinione ζωρότερον) infundere Patroclum, & hanc subiungeret mandato causam, ut diceret velle se hoc idè fieri, quia carissimos viros suo excepisset contubernio. Niceratus ibi Macedo, sodalis noster, contendebat non merum, sed calidum appellari eo loco Zoron, à feruendo & vita, vocabulo declinato. neque id ratione carere, ubi amici homines aduenissent, nouum denuò temperari craterem: cum nos quoque diis libaturi, de integro vinum misceamus. Socrates autem poeta recordatus Empedoclis, qui dixerat in vniuersali mutatione Zorotera fieri que prius fuissent permixtionis expertia: ab Achille vinum probè temperatum aiebat Zoron dici: neque esse quod obstet, quo minus Achilles Patroclo imperet, ut vinum ad potum bene temperet. neque nouum aut insolens esse, quòd comparatiua loco positiuorum vsurpantur. Antipater verò socius noster aiebat, prisca Græcorum lingua annos fuisse horos dictos: Ζα autem solere magnitudinè notare: itaque ab Achille preciosum & vetustum vinum Zoron, quasi Zaoron nominatum. Ad hæc ego in memoriam eos reuocare iussi, quæ cum dicerent Zoroteron pro calido accipi à nonnullis, simul intelligerent calore celeritatem innui. ut cum nos famulos iubemus calidius, id est velocius, ministeria obire. Sed tamen, inquam, puerilis est vestra contentio, qui veremini ne absurdo alicui obnoxium Achillem faciatis, si fateamini eum præcepisse ut meracius vinum infunderetur. quod suspicatus fuit Zoilus Amphipolita. Qui sanè primum id ignorauit, quòd Achilles Phœnicem & Ulysses sciens esse senes, & diluto non delectari, sed mero, reliquorum senum more, iussit validiorem potum apparari. Deinde cum esset Chætonis discipulus, & non imperitus victu curandi corporis rationum, ratiocinatus nimirum est corporibus in ocio præter consuetudinem degentibus temperamentum conuenire remissius & languidius:

ἐγὼ γὰρ ὄμ' ἐπιτόμιον καὶ ποσειδῶνα, ὡς τε καὶ τῶν μῦθων εἰὼν ἐκμαθεῖν πολλὰ καὶ μνημονεύειν. Εὐφορέϊονα μὲν οὕτω πως πῶς ἐπὶ Μελικέρτῃ λέγειν,

*Κλαίοντες δὲ τε χυθρον ἐπὶ ἀλίσι πιτύεσι
Κάτθεσαν, ὀκνήτε δὴ φεφαίων ἀθλοῖς φορέονταί.
Οὐ γὰρ πῶς βηχέα λάβη κατεμήσατο χερῶν
Μήμης παῖδα Χάρωνα παρ' Ἀσωποῦ χρετείρη,
Ἐξότε πυκνὰ σέλινα κτ' κροτάφων ἐβάλλοντο.*

Καλλιμάχον δὲ μάλλον εἰσαφορεύει λέγειν δὲ ὅτι Ἡρακλῆς αὐτὰ πῶς ἐπὶ τῶν σελίνου.

*Καί μιν Ἀλητίδα πολὺ γειγότερον
Τοῦδε παρ' Αἰγυπῶν θεῶν τελέοντες ἀγῶνα
Θήσοισι, νίκης σύμβολον Ἰθμιάδος.*

*Ζηλωτῶν νεμέητε, πίτω δὲ σπιδιμήσοισιν
Ἡρῶν ἀγανιστὰς ἐφεθετοῖς Ἐφύρη. ἐπὶ ἡ οἶμα
Πρεκλέους ἐπιτυχηκεῖναι γραφῆν, πῶς ἢ Ἰθμίων ἰσορῆτος
ἐπὶ τὸν ποσειδῶνα ἀγῶνα ἔθεσαν πῶς φεφαίου πιτύϊνου ὕπερον ἢ
τῶ ἀγῶνος ἰεροῦ δημοκλίου, ἐκ τῆ Νεμεακῆς πρηνήγρεως με-
τιώεχθαι ἐπὶ αὐτὰ τὸν τῶ σελίνου φεφαῖον. ὅτι Πρεκλῆς οὐδ' αὖ
ἰὼ εἰς τῶν ἐν Ἀκαδημία Ξενοκράτου συχλοασάντων.
Περί τῶ, Ζωρότερον δὲ κέραρα.
Γερόλημα δὲ.*

Γελοῖος ἐδοκεῖ ἰσὶ τῶν στωϊκῶν φιλοσόφων ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀ- **C**κραιότερον ἔχειν τὸν Πατρόκλον κελύων, εἶτα ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιλέγων, Οἱ γὰρ φίλοι αἰσθῆτες ἐμῶν ἑσπέριασι μελάθρα. Νικηταὶ μὲν οὖν ὁ ἐπαῖρος ἡμῶν ὁ Μακεδῶν ἀπικρὸς ἐπιχειρεῖται μὴ ἀκρατὸν ἀλλὰ θερμὸν εἰρησθαι ζωρόν, ἀπὸ τῶ ζωπικροῦ καὶ τῆς ζέσεως, ὁ δὲ καὶ λέγειν ἔχθην, ἀνδρῶν ἐπαῖρων παρόντων, νέον δὲ ἑσπέριας κεραινωσθαι κεραιθρα. καὶ γὰρ ἡμᾶς ὅταν τοῖς θεοῖς ἀποσπένδῃν μέλλωμεν, νεόκρατα ποιεῖν. Σωσικλῆς ἢ ὁ ποιητὴς ἔμπεδοκλέους ἐπιμημαδεῖς εἰρηκῆτος ἐν τῇ κεραιθρῶν μετὰ βολῆ, γίνεσθαι ζωρότερον τὰ ἑσπέρια, μάλλον ἔφη ὁ ἀκρατὸν ἑσπέρια τῶ ἀκρῶς ζωρόν λέγεσθαι, καὶ μηδὲν γὰρ καλύειν ἐπιτελεσθαι τὰ Πατρόκλου τὸν Ἀχιλλεῖα πῶς φασκιδάζειν ἀκρατὸν εἰς πόσιν τὸν οἶνον. εἰ δὲ αὐτὸ τῶ ζωρό ζωρότερον εἶπεν, ὡς πρὸ δδξίτερον ἀντὶ τοῦ δδξίου, καὶ γηλύτερον ἀντὶ τῶ γηλέος, οὐκ ἀποπον εἶ. γρησθαι γὰρ ἐπιτελεσθαι ἀντὶ τῶ ἀπλῶν τοῖς συγκειλετοῖς. Ἀντίπατρος ἢ ὁ ἐπαῖρος ἔφη τοῖς μὲν ἐπιματωῖς ἀρχαϊκῶς, ὡς λέγεσθαι ὁ ζῶ μέγρος εἶωθεν σημαίνει ὅταν τὸ πολυετὴ καὶ παλαιὸν οἶνον ἑσπέρια Ἀχιλλεῶς ζωρόν ἀνομάσθαι. ἐγὼ δὲ ἀνεμίμησθον αὐτοῖς ὅτι τὰ ζωρότερον ὁ θερμὸν ἐνίοι σημαίνεσθαι λέγειν, τὰ δὲ θερμότερα ὁ πάχον ὡς πρὸ ἡμεῖς ἐγκελευόμεθα πολλάκις τοῖς ἀκρατοῖσι, θερμότερον ἀπὸ τῆς ἀκρασίας. ἀλλὰ μειροσικῶδῃ τὴν φιλοσοφίαν αὐτῶν ἀπέφαινον, δεδιότων ὁμολογεῖν ἀκρατὸτερον εἰρησθαι ὁ ζωρότερον, ὡς ἐπὶ ἀπόπωπνὶ τῶ Ἀχιλλεῶς ἐσορῆμου κατὰ πρὸ ὁ Ἀμφιπολίτης Ζαίλος ἑσπέρια μανεν, ἀγνοῶν ὅτι πρῶτον μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Φοίνικα καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα πρῶτον ὄντας εἶδως, οὐχ ὕδαρὶ χεραιθρα, ἀλλὰ ἀκρατὸτερον, κατὰ πρὸ οἱ ἄλλοι γεραιτες, ἐπιτελεσθαι κελύει τὸ κεραιθρῶν ἑπείτα Χείρωνος ὠν μαθητῆς, καὶ τῆς πῶς ὁ σῶμα διαίτης οὐκ ἀπειρος, ἐλογίζετο δὴ ποθεν ὅτι τοῖς ἀκρατοῖσι καὶ χρολάσοισι πῶς ὁ εἶωτος σῶμασιν ἀνεμῆν καὶ μαλακώτερον κεραιθρῶν ἀρμόζει.

καὶ γὰρ τοῖς ἵπποις ἐμβαλλεῖ μὲν τῶν ἄλλων τροφισμάτων
 ὁ σέλινον οὐκ ἀλόγως, ἀλλ' ὅτι βλάπτονται μὲν οἱ ἄλλοι
 ζῶντες ἀστυήτως ἵπποι τοὺς πόδας. ἐστὶ δὲ τούτου μάλιστα
 ἰάμα ὁ σέλινον. ἄλλοις γὰρ οὐκ ἀπὸ βίβρατος πρὸς βαλλόμε-
 νον ἵπποις ἐν Ἰλιάδι σέλινον, ἢ πῆλα τοῦτον χυλόν· ἀλλὰ ἰα-
 εὖς ὢν Ἀχιλλεὺς, τῶν ἵππων παρὰ τὸν κατὰ οἰκίαν ἐ-
 πεμελεῖτο, καὶ τὰ σώματα τῶν ἐλαφροτάτων διαίται, ὡς
 ὑγεινοτάτων ἐν τῇ ἀστροφίᾳ παρεσκεύαζεν. ἀνδρας δὲ ἐν
 μάχῃ καὶ ἀγῶνι δι' ἡμέρας γρηγορήσας, οὐχ ὁμοίως ἀξίαν
 διαίταν τοῖς ἀστροφίταις, ὅτι τῆναι τῶν κρεσσίων ἐκέλευσε. καὶ
 μὲν, ὅσπερ φύσφι φαίνεται φίλος, ἀλλ' ἀπηνής ὁ Ἀχιλ-
 λεὺς. οὐ γὰρ πηλοκλύμμος ἀνὴρ ἴσως, οὐδὲ ἀνδροφρων, Ἀλ-
 λά μάλ' ἐμμεμαῶς. καὶ πού παρρησιαζόμενος ἔσθ' αὐ-
 τῷ, πολλὰς φησὶν αὐπνοίας νύκτας ἰαύσαι. βραχυὸς δὲ ὑπνος
 οὐκ ἐξαρκεῖ τοῖς γρηγορήσασιν ἀκρεῖτα. λοιδοροῦντος δὲ τῷ
 Ἀγαμέμνονι, παρὰ τὸν αὐτὸν οἶνοβαρῆ παρσεύρηκεν, ὡς μά-
 λιστα τῶν νοσημάτων τῶν οἶνοφλυγίαν παρβαλλόμενος. εἰ
 ταῦτα δὲ ἠπύματα, λόγον εἶχεν αὐτὸν ἐπινοῆσαι τῶν ἀνδρῶν ὅτι
 φαίνωνται, μὴ ποτε ἢ σωτήριος κρεσσίων αὐτῶν τοῦ οἴνου παρὰ
 ἐκείνοις ἀνδρῶν καὶ ἀνδροφροσύνης ἔσται.

Περὶ τῶν πολλοῦν δειπνῶν καλοῦντων.
 Γεβλήμα ε'.

Τὸ παρὰ τὰς κατὰ κλίσεις φαινόμενον ἀποπτικὸν πλείονα
 λόγον παρέχει ἐν ταῖς ὑποδοχαῖς, ὡς ἐποιεῖτο τῶν φί-
 λων ἕκαστος ἐστὼν ἡμᾶς ἢ κενὸν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρειας. ἐ-
 καλοῦντο γὰρ αἰεὶ πολλοὶ τῶν ὀπισθοῦν παρσηκεῖν δοξαῖ-
 των, καὶ τὰ συμπόσια ἰσοβῶδες εἶχε τὰς συμπροσφορὰς,
 καὶ τὰς ἀφαιρέσεις τῶν γαστρῶν. ἐπειδὴ δὲ Ὀνησιόκριτος ὁ ἰα-
 εὖς οὐ πολλοῦς, ἀλλὰ τοῖς σφόδρα σωτήριος καὶ οἰκειοτάτοις
 παρέλαβεν ὅτι ὁ δειπνῶν, ἐφαίη μοι ὁ λεγόμενος ὑπο-
 πλάτωνος ἀξιορῆμῃ πόλει, οὐ πόλιν συμπόσια δεδῶσθαι.
 καὶ γὰρ συμπόσιον μέγιστον ἴσθαι ἔστιν, ἀλλ' οὐ συμπόσιον ἐ-
 γέλει μύσειν· εἰ δὲ ὑπερβάλλῃ ἀφαιρήσῃ, ὡς μηκέτι ὑπο-
 στήριον ἔσται, μηδὲ συμπόσιον εἶναι τῆς φιλοφροσύνης μη-
 δὲ γνώριμον, ὅσπερ συμπόσιον ἔστι. δεῖ γὰρ οὐχ ὡς παρὰ τὸν
 ὑπερβῶν, ἀλλ' ὡς ἄλλοις, ὅσπερ ὡς παρὰ τὸν τεινῆρι, χεῖρα κα-
 λῶσθαι. αὐτοῖς δὲ δι' ἑαυτῶν ἐπιτυχεῖν ἀλλήλοις. ὡς
 παρὰ τὸν τεινῆρι, τὸ συμπόσιον, τὸν κρασσοδίτῳ τῷ κρυφαίῳ
 σωτήριον ἔχοντος. ἐμοὶ δὲ ταῦτα εἰπόντος, εἰς μέσον ἦδη
 φησὶν ἄνδρος ὁ πάππος ἡμῶν Λαμπρίας, Ἀρεοῦ (εἶπεν) E
 οὐ παρὰ τὰ δειπνᾶ μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὰς κλήσεις δεόμε-
 να τῆς ἐκρεσσίας. ἐστὶ γὰρ τῆς (οἶμαι) καὶ φιλανθρωπίας ἀ-
 κρεσία, μηδένα παρρησιαζόμενος τῶν συμπότων, ἀλλὰ πρῶτα
 ἐλκυσίης ὡς ὅτι ἴσθαι ἀκρεσίων. ἐμοὶ γ' οὖν οὔτε δῆρος οὔ-
 τε οἶνος ὅτι λείπων τοῖς κεκλημένοις, οὐτω δοκεῖ τὸν κεκλημέ-
 να ποιεῖν γελῶν, ὡς χῶρα καὶ τόπος ὢν καὶ μὴ κεκλημένοις,
 ἀλλ' ἐπελθούσιν ἀβρομάτω· ξένοις καὶ ἀλλοτρίοις αἰεὶ παρε-
 σκευασμένῳ ἀφρονίᾳ ὑπερβαίνειν ἀρχὴν δεῖ. ἐστὶ δὲ δῆρος μὲν καὶ
 οἴνου ὅτι λιπῶντων, ἐστὶ καὶ τοῖς οἰκέταις ὡς κλέπτοντας αἰ-
 πῶσθαι. τόπου δὲ πενία καὶ κατανάλωσις εἰς πλῆθος F
 ὀλιγωρία τις ἔστι τοῦ καλοῦντος. ὁδοκίμει δὲ θαυμα-
 σῶς καὶ Ἡσιόδοτος, εἰπόντων, Ἡ' τοὶ μὲν παρὰ τῆς χάριτος
 χῶρα γὰρ εἶδεν καὶ τόπον παρὸν ποιεῖσθαι τοῖς γινόμενοις,
 ἵσθαι δὲ τοῦ ἐπιπέτου, ὅπου ἂν ἐπιπέτου ἵσθαι, ὅπου ἂν ἐπιπέτου ἵσθαι.

A nam equis quoque inter alia pabula apium præbet,
 non absque ratione: sed quia equi præter morem o-
 ciosi læduntur pedes, aduersus quod damnum re-
 medio est ut quod maximè apium. itaque in Iliade
 non inuenies aliàs equo apium exhibitum, aut ali-
 quid similis saporis. Sed Achilles, utpote medicus,
 cum equos solerter curauit: & corpori suo desidēs
 in ocio facilimam rationem victus ut saluberrimam
 procurauit. viros autem qui in pugna diem
 exegissent, existimans nō eo victu quo desidēs esse
 tractandos, vinum præberi iussit meracius. A-
 lias quoque Achilles natura nō videtur fuisse vino-
 sus, sed immitti ingenio: ut quidam de eo dixerit,
*Non etenim miti est animo, aut placabilis hic vir,
 Sed valde rigidus.* Atque ipse quodam lo-
 co liberè collaudans seipsum, multas se insomnes
 noctes ait exegisse. cum sanè breuis somnus merū
 bibenti non sufficiat. Et Agamemnoni conuiciam
 faciens, temulentum appellat, primo hoc vitium
 loco exprobrans, quod odisset maximè. ut iam o-
 mnino rationi conuenientissimum sit, eum istis
 viris ad se venientibus operam dedisse, ne vini
 mixtio, qua ipse soleret uti, illis ob vini imbecilli-
 tatem non satis esset accommodata.

C De his qui multos ad cœnam vocant.
 Quæstio quinta.

Cum Alexandria rediremus, & nemo nō ami-
 corū nos conuiuio exciperet, factum est ut de
 discumbendo multi orirentur sermones, cum res
 ea multis inconuenientibus videretur difficulta-
 tibus patere: eò quod singuli multos, & utcumque
 eò pertinere creditos ad cœnam vocabant: itaque
 & in conuiuio turbulenta fiebat conuersatio, &
 mox eadē dissoluebantur. Cum autem Onesierates
 medicus non multos, sed admodū necessarios
 & intimos cœnæ adhibuisset, venit mihi in mentē
 eius quod Plato dixerat, de augmento urbium, posse
 ad conuiuia accommodari. Magnitudo enim
 conuiuio iusta est, quandiu cōuiuuium manere po-
 test. vbi ob conuiuiarum multitudinem modum
 excedit, ut iam compellationes, mutua comitas &
 noticia excludantur, ne conuiuium quidem est.
 Oportet enim non ut in exercitu internuntiis, aut
 in triremi iussa gubernatoris renunciantibus uti:
 sed vnumquemque pro se cum aliis colloqui: cum
 conuiuio chori in morem personam imam ita
 collocare debeat, ut summam exaudire possit.
 Hæc ego cum dicerem, auus noster Lamprias in
 medium iam proloquens: Ergo, inquit, nō in cœ-
 nando duntaxat, sed & in vocando ad conuiuium,
 opus habemus moderatione. Est enim, puto, etiam
 quædam humanitatis incontinentia, neminem
 compotorem præteriens, sed omnes tanquam ad
 spectaculum aut ad auditionem trahēs. Mihi qui-
 dem non ita ridiculum facturus videtur conuiuio
 præbitorem panis vel vini defectus, ut spaciū & lo-
 ci inopia: cuius oportebat semper copiam para-
 tam esse non tantum inuitatis, sed vltro etiam su-
 peruenientibus hospitibus atque peregrinis. Iam
 panis aut vinum si non sufficiat, culpam licet in
 feruos tanquam furto rem ii minuerint conferre:
 loci inopia, in multitudinem insumti, socordiae est
 inuitantis impuranda. Mirabiliter etiam probatur
 Hesiodus, quod cecinit:
Vastum principio chaos exstitit. oportuit enim
 obseruans meus filius, conuiuio heritale instituit,

in quo iuxta Anaxagoræ dictum omnes res simul essent. Enimvero etsi loci apparatusque sit satis, tamen vitanda est conuiuorum multitudo, quæ communionem sermonis & compellationum est conuiuium tollit: cum tolerabilius sit vini, quam loquendi communicationem à cœna abesse. Itaque Theophrastus iocans tœnstrinas appellauit conuiuia vini expertia, ob loquacitatem ibi desiderium. Sermonis autem societatem abolent, qui multos in vnam cœnam ingerunt: immò id efficiunt, ut per pauci inter se colloquantur. duo enim aut tres proximi inter se confabulari possunt, longius remotos neque norunt, neque adspiciunt, equi cursum distantes.

Hec ubi tendebat alii Telamonius Ajax, Hec ubi Pelides alii.

Proinde non rectè diuites luxuriant, domos ædificantes, triginta lectorum atq; amplius capaces. is enim apparatus est cõuiuorum ab amicitia mutuo vsu alienorum, & solennis pompæ præfidem potius quam conuiuii rectorẽ requirentium. Verum illis cum venia hoc licet. inopes enim & verè cæcas putat fore diuitias & inclusas, si non tanquã in tragœdia testes habeant spectatores. Nobis ne multos simul inuitemus hoc erit remedii, ut sæpe numero paucos vocemus. Nam qui rarò admodũ, & (quod aiunt) per harma conuiuia instruunt, iis necessitas incumbit vnumquẽq; familiarium & pitorum in numerum conuiuorum cooptandi.

Qui frequentius, ternos aut quaternos vocando conuiuia nauium instar quibus amnes traiciuntur laxa & leuia reddunt. Cæterum discrimen aliquod multitudinis amicorum facit causæ ad sua rationatio. Ut enim ad vsus nostros non vniuersas eorum copias, sed singulos ad eos aduocamus, ad quos apti sunt: ad deliberationem prudentes, ad causam dicendam disertos, ad peregrinationẽ quibus victus est expeditus & ocium: ita ad conuiuia quoq; subinde idonei sunt adhibendi. Idoneos voco, principi conuiuium præbenti eos qui magistratum gerunt, si quidem amici sint, & proceres ciuitatis: in nuptiis autem & nataliciis, qui genere attingunt, & Iouis Homognii sunt participes. Atq; in talibus conuiuiis & festiuitatibus maximè illi conuocandi sunt, qui inuicem in bona sunt gratia. Neq; enim cum deo alicui sacrificamus, omnibus simul etiam vota facimus, quantumuis eodem in templo, eodem altari colantur: sed cum tres misceantur crateres, aliis è primo, è secundo aliis, sunt quibus è tertio libamus. Inuidia namque extra deorum stat chororum. Diuinus autem nimirum etiam amicorum est chorus beneuolè distributus in conuiuiis.

Quid causa sit, quòd initio cœna, angustè, postmodò, laxè sedetur. Quæstio sexta.

His diebus, illicò quæsitum fuit de angustia ac cumbetium initio, ac deinde laxatione: cum videatur contrarium debuisse fieri, corporibus in cœna distetis. Fuerunt qui formam discumbendi caufarẽt. omnino enim in latum discumbere nos, ut qui dextras in mensam protendamus: cœnati autem magis in latus nos obuertamus, corporisq; figuram acutam reddamus: neque iam secundum superficiẽ ferè, sed ad lineã spacium occupemus.

A οὐχ ὡς ῥῆς οὐμὸς ὑὸς ἔφη δ' Ἀναξαγόρειον. ἡ ὁμοὶ πρῶτα ἄρχη καὶ τῶν δευτέρων ἐποίησεν. οὐ μὲν γὰρ καὶ τὸ πρῶτον ἀρχὴ καὶ τῶν δευτέρων, δὲ πῶτος αὐτὸ φυλακτέον, ὡς ἀμικτὸν τὴν σωσιόταν ποιῶν καὶ ἀπεσθήσει. οἶνον γὰρ ἀνελεῖν ἢ τὸν ὄβρι κακὸν, ἢ λόγου κρινωμάτων ἐκ δείπνου. διὸ καὶ Θεόφραστος αἶονα συμπτώσια παύσων ἐκάλει τὰ κρυφὰ, εἴτε τὴν λαλιὰν τῶν περὶ τὰς δειπνῶν. λόγων δὲ κρινωμάτων ἀναμειβόμενοι οἱ πολλοὶ εἰς ταῦτα συμφοροῦντες, μᾶλλον δὲ ὀλίγοις ποιοῦσιν ἀλλήλοις σωεῖναι. καὶ εἴ δ' ὄνο γὰρ ἢ βεῖς ἀπολαμβάνοντες, ἐπιθυμοῦσι καὶ περὶ εὐχέλωνται. τοῖς δὲ πρῶτον

B κατὰ κλῆροῦς ὅσδ' ἴσασιν ὅσδ' ἀποσορῶσιν, ἵππου δρόμον ἀπέχοντες, ἢ μὲν ἐπὶ Αἰδύλοσ κλισίας Τελαμωνιάδαο, ἢ δὲ ἐπὶ Ἀχιλλῆος. ἔθεν ὁρῶς οἱ πλοῦστοι νεανίδονται κατὰ σκευὰ ζῶντες οἴκους τετακτοὺς κλῆροῦς, καὶ μετῆρος. ἀμικτων γὰρ αὐτῶν ἀφίλων δειπνῶν ἢ τῶν δευτέρων, καὶ πρῶτον εὐχέλων μᾶλλον ἢ συμποσίαρχου δευτέρων. ἀλλ' ὁ κείνοισ μὲν ταῦτα συγγνώμη ποιεῖν. ἀπλοῦτον γὰρ οἶοντα τὸν πλοῦτον καὶ τυφλὸν ἀληθῶς, καὶ ἀδιέξοδον, αἰ μὴ μὲν περὶ εὐχέλων, καὶ τὰ ἄλλ' ἀγαθῶν. θεατὰς ἢ μὲν δὲ ἀνὶ ἅμα γῆροῖο τῶ πολλοῖς ὁμοῦ σωεῖν, δὲ πολλάκις κατ' ὀλίγοις τῶν ἀπολαμβάνοντων.

C νεῖν. οἱ γὰρ ὁμοῦ καὶ δι' ἀρμάτοσ (ὡς φασιν) ἐστῶντες αἰαγκάζονται τὸ πρῶτον ἐπιτηδέων ἢ γνώσιμον κατὰ γράφειν οἱ δὲ σωεῖν εὐχέλων καὶ βεῖς ἢ τέταρτος ἀναλαμβάνοντες, ὡς περὶ πορθημῆα τὰ συμπτώσια, καὶ φάτε ποιῶσι. ποιεῖ δὲ τινα τοῦ πολλοῦ τῶν φίλων πλήθος ἀγάθεισιν καὶ οἱ τὴν αἰτίας διώκειν ἐπιλογισμός. ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν χρείας οὐ πρῶτος, ἀλλὰ τοῖς ἀρμότοις ἐκάστη τῶν ἀγαθῶν, βουλῶν δὲ μὲν, τοῖς φρονίμοις, δικαστοῖς δὲ, τοῖς λέγοντας, ἀποδημοῦντες δὲ, τοῖς ἐλαφροῖς μάλιστα τοῖς βιωτικῶν, καὶ ὀλίγοις ἄλλοις οὔτως ἐν ταῖς ἀποδοχαῖς ἐκάστοτε τοῖς ἐπιτηδέων τῶν ἀποδοχῶν.

D ληπτεῶν. ἐπιτηδέων δὲ, τῶν μὲν ἡγεμόνι δὲ πρῶτον σωεῖν ἐπὶ τῶν, οἱ τε ἀρχοντες (εἰ μὴ ὡς φίλοι) καὶ οἱ πρῶτοι τῆσ πόλεωσ. ἐν δὲ γάμοις, ἢ καὶ γυμνασίοις, οἱ καὶ γῆροσ περὶ στήκεντες, καὶ Διὸσ ὁμογνίου κρινωνοῦντες. ἐν δὲ ταῖς βουαύταισ ἀποδοχαῖσ, ἢ ἀποδοχῶν, τῶσ ἐκείνων μάλιστα κεκαρισμένωσ εἰς ταῦτα σωεῖν. ὅσδ' ὄνο γὰρ περὶ ἴοντες πᾶσι τοῖσ ἄλλοισ θεοῖσ μάλιστα καὶ σωεῖν ναοῖσ καὶ σωεῖν βωμοῖσ κατὰ γῆροσ, ἀλλὰ τειῶν κερτήρων κρινωνοῦντων, τοῖσ μὲν ἀπὸ τῶσ πρῶτωσ ἀπένδοντο, τοῖσ δὲ ἀπὸ τῶσ δευτέρωσ, τοῖσ δὲ ἀπὸ τῶσ τελευτάτωσ. φθῆνος γὰρ ἔξω θεῖου, χρῆσ ἴσαται. θεῖοσ δὲ που καὶ οἱ τῶν

E φίλων χρεῖσ ἀγνωμόνωσ ἀφαινεμόνοσ ἐν ταῖσ συμπεριφοραῖσ.

Τίσ αἰτία τῆσ ἐσχερῆσ φεροχρείασ τῶν δειπνοῦτων, εἴτα ὑστερον ἀρυχρείασ. Γερόλημα 5'.

PHθῆτων δὲ τούτων, ἀδύσ ἐξητείτο περὶ τῶσ ἐσχερῆσ φεροχρείασ τῶν κατὰ κλῆροσ, εἴτα ἀνέστωσ. ἢ τῶσ αἰτίων ἐκὸσ ἡ σωεῖν ἀφῆ τὴν βῆ τῶ δειπνοῦ πλήρωσιν. ἐνοι μὲν δὲ οἱ μὲν δὲ γῆμα τῶ κατὰ κλισίωσ ἢ πρῶτον. πλατῆσ γὰρ ὡσ ἐπιπῶσ κατὰ κλῆροσ δὲ πρῶτον, ἀτε δὲ τῶ δὲ τῶσ πορτεινῶσ ἐπὶ τῶσ ἢ ἀπέζασ δὲ πρῶτον ἀπὸ τῶσ αἰατρεφῶν αὐτοῖσ μᾶλλον ἐπιπλευρῶσ, ὅζυ δὲ γῆμα ποιῶντασ ἢ σώματοσ καὶ ἐκὸσ ὡσ ἐπιπῶσ καὶ ἐπὶ πεδῶν, ἀλλὰ καὶ γῆμα μὲν τῶ χῶρωσ ἀπτομένωσ.

ὡς ἄρ' οὖν οἱ ἀγράγαλοι τόπον ἐλάττω κατέχουσιν ὄρθοι πί-
πτοντες ἢ ὀρθοί, ἕως ἡμῶν ἕκαστον ἐν δ' ἐρχῆ μὲν ἐπί σόμα
παραδίδειν ἀποβλέποντα πρὸς τὴν βάρησιν, ὑπερὶ δ' με-
τασχηματίζειν ἐπὶ βάθος ἐκ πλατείης ἢ κατὰ κλισίαν. οἱ δὲ
πολλοὶ τὴν σωμαίνουσαν τῆς ἐρωμένης παρεφέντο. θλιβομέ-
νῳ γὰρ ἐν τῇ κατὰ κλισίαν πλατύνεσθαι καὶ ἀναρῶν, ὡς ἄρ'
τῆς ὑποδμητικῆς τὰ τελευτά, καὶ μικρὸν ἐπιδιδόντα καὶ
χαλάντα τοῖς πόρεσι, ἀρυχθεῖσαι τὰ πόδι καὶ ἀναρῶν
παρέχθαι. ὁ δ' ὑπερβύτης ἄμα παύσων δύο ἔφη δ' αὐτὸ συμ-
πόσιον ἀνομοίοις ἔχθαι ἐπιτάσας τε καὶ ἡγεμόνας, ἐν δ' ἐρχῆ μὲν
τὸν λιμὸν, ὡς τῆς ἀκτικῶν ὁσδὲν μέτεστιν, ὑπερὶ δ' τὸν Διόνου-
σον, ὃν πρότερος ἀείσον γερονεῖαι ἐρατηγὸν ἰμολογοῦσιν. ὡς ἄρ'
οὖν ὁ Ἐπαμινώνας, εἰς πῖνα δις χωρεῖαι τῆς ἐρατηγῶν ὑπο-
ἀπείρας εἰσβαλλόντων τὴν φάλαγγα πειπνῶν πρὸς αὐτῆ
καὶ μετασχηματίζων ὑπολαβὼν, ἐξέλασε καὶ κατέστησεν εἰς
πῆξιν οὕτως ἡμᾶς ἐν δ' ἐρχῆ συμπεφορησμένους ὑπο τῆς λι-
μοῦ κωνηδὸν δ' ἔπειτα λαμβάνων ὁ Λυαῖος τοῖς καὶ χωρεῖος
εἰς τὰξιν ἰλασθῆναι καὶ φιλεῖν δεσποῦν κατέστησεν.

Περὶ τῆς μετασχηματίζουσης λεγομένης.
Πρόβλημα ζ'.

Περὶ τῆς μετασχηματίζουσης λεγομένης, καὶ βάσανον ἔ-
χειν ὀφθαλμὸν, ἐμπεσόντος λόγου πρὸς αὐτὸν, οἱ
μὲν ἄλλοι πρὸς τὰ παρὰ τὸν ὄφθαλμον ἔχοντα, καὶ
κατεγέλων ὁ δ' ἐστὶν ἡμᾶς μέτερος Φλάωρος ἔφη τὰ μὲν
γινόμενα τῆς φήμης θαυμάσιως βοηθεῖν. τὰ δ' αἰτίας ἀπορεῖν
ἀπιστοῦσθαι τὴν ἰσορροπία οὐ δικαίως, ἔπου μυσίων ἐμφανῆ
τὴν οὐσίαν ἔχοντων, ὁ τῆς αἰτίας λόγος ἡμᾶς ἀπαπέφυκτο.
ὄλας δὲ (εἶπεν) ὁ ζητῶν ἐν ἐκείνῳ δ' ἀλλοθῶν, ἐκ πρὸς τῶν
αἰατῶν δ' θαυμάσιον. ὅπου γὰρ ὁ τῆς αἰτίας ὀπιλείπει λόγος,
ἐκθῆν ἀρχεται δ' ἀπορεῖν, τοῦτέστι δ' φιλοσοφῆν. ὡς ἔφ'
πον πῖνα φιλοσοφία ἀγαροῦσιν οἱ τοῖς θαυμάσιος ἀπιστοῦ-
τες. δεῖ δ', ἔφη, δ' μὲν ἀφ' αὐτῆς γίνεσθαι, τὰ λόγῳ μετεῖναι. δ'
ἴδι γίνεσθαι, πρὸς τῆς ἰσορροπίας λαμβάνειν. ἰσορεῖται δὲ πολ-
λά τοιαῦτα. γινώσκοντες γὰρ αἰθερῶν τὰ κατὰ βλάπτειν τὰ
παῖδια μάλιστα βλάπτουσας, ὑγρῶν τῆς ἕξεως καὶ ἀστε-
νείας ἔπεσοι μὲν ὑπο αὐτῶν καὶ κινουμένης ἐπὶ δ' χεῖρον. ἢ τ-
τον δὲ τῆς ἐρεῶν καὶ πεπηγῶν ἡδὴ τὸ παρὸν. καὶ τοῖς
βλέπειν Salmas. αὐτοῖς γὰρ πρὸς τὸν Πόντον οἰκιστῶν πάλαι Θηβαῖος πρὸς ἀγο-
ραῖοις ἰσορεῖ Φύλαρχος, οὐ παῖδοις μόνον ἀλλὰ καὶ τε-
λείοις ὄλεθροῖς εἶναι. καὶ γὰρ δ' βλέμμα καὶ τὴν ἀναπνοὴν
καὶ τὴν ἀναρῶν αὐτῶν πρὸς ἀναρῶν, τῆς κατὰ καὶ νο-
μῶν δὲ Salmas. αὐτοῖς. ἡσθοντο δὲ (ὡς εἶπε) δ' γινόμενον οἱ μιγάδες, οἰκέτας ἔ-
χειν ὠνόμας ἔχοντες. ἀλλὰ τούτων δ' μὲν ἴσως ἡπτόν ἐστι
θαυμάσιον. ἢ γὰρ ἐπαφῆ καὶ σωματικῶς ἔχθαι πῖνα φαινο-
μένην πάθος ἐρχῆ καὶ κατὰ τὰ τῆς ἀλλων ὀρνέων πλε-
ρῶν τοῖς τὰ ἀετοῦ σωματικῶς διόλλυται ψυχρόν καὶ ἀπα-
γεῖ τῆς πύλων μυδάντων, οὕτως ὁσδὲν ἀπέχθαι καὶ ἀναρῶ-
που φασίν, τῆς μὲν ὠφέλιμον εἶναι. τὴν δ' ἀπηνῆ καὶ βλαβε-
ρῶν δ' ἴδι καὶ πρὸς βλαβερῶν ἀδικεῖσθαι, συμβαίνει μὲν ὡς
ἄρ' εἶρηκα. τὰ δ' τὴν αἰτίαν ἔχθαι δις ἡσθον, ἀπιστοῦται.
Καὶ μὲν (ἐφίλω ἐγὼ) ἔφον πῖνα τῆς αἰτίας αὐτοῖς ἴσως πῖνα
τελευτῶν ἀνδρῶν, ἐπὶ τῆς ἀπορροίας τῆς σωματικῶν ἀφίχ-
μῶν. καὶ γὰρ ἢ ὀσμη καὶ ἢ φωνῆ καὶ δ' ῥέσμα τῆς ἀνα-
πνοῆς, ἀποφορεῖ πῖνα εἰσι τῆς ζώων καὶ μέρη κινουῦνται
τῆς ἀσθήσεως, ὅταν ὑπο αὐτῶν πρὸς πρὸς τῶν πάθωσι.

βλέπειν Salmas. αὐτοῖς γὰρ πρὸς τὸν Πόντον οἰκιστῶν πάλαι Θηβαῖος πρὸς ἀγο-
ραῖοις ἰσορεῖ Φύλαρχος, οὐ παῖδοις μόνον ἀλλὰ καὶ τε-
λείοις ὄλεθροῖς εἶναι. καὶ γὰρ δ' βλέμμα καὶ τὴν ἀναπνοὴν
καὶ τὴν ἀναρῶν αὐτῶν πρὸς ἀναρῶν, τῆς κατὰ καὶ νο-
μῶν δὲ Salmas. αὐτοῖς. ἡσθοντο δὲ (ὡς εἶπε) δ' γινόμενον οἱ μιγάδες, οἰκέτας ἔ-
χειν ὠνόμας ἔχοντες. ἀλλὰ τούτων δ' μὲν ἴσως ἡπτόν ἐστι
θαυμάσιον. ἢ γὰρ ἐπαφῆ καὶ σωματικῶς ἔχθαι πῖνα φαινο-
μένην πάθος ἐρχῆ καὶ κατὰ τὰ τῆς ἀλλων ὀρνέων πλε-
ρῶν τοῖς τὰ ἀετοῦ σωματικῶς διόλλυται ψυχρόν καὶ ἀπα-
γεῖ τῆς πύλων μυδάντων, οὕτως ὁσδὲν ἀπέχθαι καὶ ἀναρῶ-
που φασίν, τῆς μὲν ὠφέλιμον εἶναι. τὴν δ' ἀπηνῆ καὶ βλαβε-
ρῶν δ' ἴδι καὶ πρὸς βλαβερῶν ἀδικεῖσθαι, συμβαίνει μὲν ὡς
ἄρ' εἶρηκα. τὰ δ' τὴν αἰτίαν ἔχθαι δις ἡσθον, ἀπιστοῦται.
Καὶ μὲν (ἐφίλω ἐγὼ) ἔφον πῖνα τῆς αἰτίας αὐτοῖς ἴσως πῖνα
τελευτῶν ἀνδρῶν, ἐπὶ τῆς ἀπορροίας τῆς σωματικῶν ἀφίχ-
μῶν. καὶ γὰρ ἢ ὀσμη καὶ ἢ φωνῆ καὶ δ' ῥέσμα τῆς ἀνα-
πνοῆς, ἀποφορεῖ πῖνα εἰσι τῆς ζώων καὶ μέρη κινουῦνται
τῆς ἀσθήσεως, ὅταν ὑπο αὐτῶν πρὸς πρὸς τῶν πάθωσι.

A Sicut ergo tali minus loci occupat si recti, quam si
proni cadant: ita vnumqueng; nostrum principio
in facie proclinari dum in mensam intuemur: de-
inde transformare accubitus in altitudinem ex la-
titudine. Pleriq; stragulo causam adscribent, id
enim dum accumbitur, dilatari & laxius fieri: quo-
modo calcei attritu paulatim diducuntur & pedi
spacium cedunt. Senex a. iocans, Duos, inquit,
convivium habet dissimiles praefectos ac duces. in-
itio famem, quae plane expers est artis instruendo-
rum ordinum: deinceps Liberum patrem, quem
ducedi exercitus peritissimum fuisse apud omnes
in confesso est. Sicut ergo Epaminondas exercitum
in scitia ductorum in angustias coniectum & se in-
vicem conturbantem ac atterentem, ipse in ducis
partes succedens evoluit, inq; ordinem reduxit: ita
nos ab initio a fame confusus in vnum conductos
& permistos nactus Bacchus, qui Lyxus & Cho-
reus a solvendo & choris instituendis dicitur, in
ordinem venustum atque humanum componit.

De his qui fascinare dicuntur.
Questio septima.

C Vm in cena sermo incidisset de iis qui fasci-
nare dicuntur, & oculum habere fascinato-
rem: fuerunt qui totam rem nugas esse dicerent
atque deriderent. At Metrius Florus, qui nos con-
vivio exceperat: Famam, inquit, mirabiliter ad-
ferunt ea quae eueniunt: sed ignorantia causae fidem
historiae derogat: iniuria id quidem. Etenim in-
numera sunt, quorum cum substantia in aperto
sit, causae tamen nos latent. Omnino autem qui
in singulis probabilitatem requirit, is quod mira-
bile est ex omnibus rebus tollit. atqui ubi causae
ratio deficit, ibi dubitare & inquirere, hoc est
philosophari, incipimus. ut philosophiam quo-
dam modo perimant, qui admirabilibus fidem de-
trahunt. Oportet vero cur vnumquodque fiat,
causam ratione inuestigare: an fiat, ex historiis est
percipiendum. Narrantur autem multa talia. No-
uimus enim homines, qui intuendo infantibus
potissimum noceant, quibus humiditatem habitus
sui imbecillitatemque ab istis adficiuntur atq; in-
deterius mutantur: cum solidis & compactis iam
corporibus hoc minus accidat. Phylarchus sane
refert Thibios qui olim circa Pontum habitave-
runt, non infantibus modo sed adultis etiam exi-
tium attulisse: obtutu enim eorum, spiritu ac ser-
mone adfectos, tabuisse & aegrotasse. idq; sen-
serunt ut apparet conuenae, seruos inde emtos edu-
centes. Sed de his hoc quidem fortasse minus est mi-
rum. Contrectatio enim & contagiū habet quod-
dam apparens adfectionis principium. Et quem-
admodum reliquarum avium pennae si cum aquilae
componantur pennis, pereunt defluentibus ob
putredinem plumis: ita nihil impedit, quod minus
hominis contactus alius utilis sit, alius damnosus.
Quod autem damno aliquis afficitur tantum in-
spiciente altero, id euenit quidem sicut dixi: non
creditur autem, quia causam habet indagatu diffi-
cilem. At vero, inquam ego, quodammodo tute
causae vestigium quoddam callemq; venandae at-
tigisti, ad defluxus corporum perueniendo. O-
dor enim, vox, & fluxus halitus sunt quidam de-
fluxus a corporibus animalium delati, & quasi
partes eorum: ac sensui accidentales adficiunt eos.

Ac multo magis probabile est talia à corporibus animalium deferri, ob calorem & motum spiritui quasi palpitatione quadam & conturbatione ingenerata: qua corpus adfiduè pulsatum quosdam emittit defluxus. Maximè autem id fieri ab oculis, consentaneum est. Visus enim cum multis cieatur motibus, cum spiritu quem emittit, simul mirabilem quãdam igneam vim disseminat: cuius opera multa homo cum patitur tam agit. Voluptatibus quippe moderatis, & item molestiis adficatur homo à visilibus rebus quæ offerruntur: & amores quibus nullus vehemètiior animi motus accidit, ab adspectu principium ducunt: ad id ut fluat & quasi liquefcat amans, cum intuetur in id quod amat, inq; id veluti transit. Itaque maximè puto miretur aliquis eos, qui lædi videndo hominem cum sentiant, agere & lædere itidem, id verò negant. Mutui enim formosorum obtutus, & quod per oculos excidit, siue id lumen est, siue fluxus quidam, amatores colliquat atq; perdit dolore voluptati permixto, quem ipsi Glycypicron, id est dulcamarum, nominant. Nam neque tangentes, neq; audientes, ita vulnerantur & adficiuntur, ut cum inspiciunt & inspiciuntur. adeò enim diditur incendium ab oculis, ut necesse sit planè ignaros esse amoris, qui Medicam naphtham mirantur ignem ex interuallo ad se rapere: cum formosorum corporum adspectus etiam èlonginquo respicientium ignem in animis amore captorum accendant. Præterea regio qui laborant morbo, eos sæpenumerò cognouimus sanari si in auem charadrium (siue ea sit rupex) inspiciant. tali natura, ut apparet, prædito animali, ut morbum è corpore adfecti elabentem ad se trahat, atque recipiat oculis tanquam defluentem quendam humorem. itaque charadrius arquatam non intuetur, neque sustinet, sed clausis oculis se auertit: non inuidens (ut putant nonnulli) remedium quod ab ipso petitur, sed quia quasi ictu quodam sauciatur. De reliquis morbis cum maximè tum facilimè lippitudinis contagium ad vnà degentes peruenit: tam acrem habet vim visus adficiendi alterum. Admodum rectè dicis, inquit Patrocles, de corporis quidem affectibus. sed quæ in animo sunt, ut est etiam inuidia, quonam pacto vel modo per oculos damnum conspectis inferunt? Nescis verò, aiebam, adfectum animum corpus afficere? Equidem & cogitatione actus venerei pudenda eriguntur, & exandescentiæ canum in certaminibus aduersus feras sæpe lumina extinguunt atque excæcant. tum animi ægritudo, auaricia, riuilitas, colorem mutant, habitumque corporis adfligunt. nullo autem horum minus inuidia vbi animum subiit, corpus quoque prauitate occupat: quam pictores probè conantur pingendo liuoris vultu exprimere. Sic ergo inuidia adfecti cum intendunt oculos in aliquem, radios tanquam veneno imbuta iacula excipientibus partibus animo proximis, nihil (puto) absurdi fit si læditur in quem illi sunt intuii. Nam & morsus canum grauiores sunt si irati mordeant: & femina hominum efficaciora, si amantes coeant: & vniuerse animi adfectionibus facultates corporis roborantur atque intenduntur. Itaque eorum quæ aduersus fascinum amulata dicuntur, prodesse vsum putant contra liuorem, σφοδρότερας τὰς τῶ σῶματος δυνάμεις. διὸ καὶ τῶν λεγόμενων πνευματικῶν γένος οἰοῦνται πρὸς τὸ φθῶν ὠφέλιμα.

A πολὺ δὲ μᾶλλον εἰκὸς ἐστὶ τῶν ζῶων ἀποφείρεσθαι τὰ τοιαῦτα ἐξ ἑταίρου θερμότητος, καὶ τὴν κίνησιν, οἷον εἶναι πνευματικὸν καὶ κλύον ἔχοντος τὸ πνεῦμα, ὅφ' οὗ τὸ σῶμα κρούμενον εἰς δειλεχῶς ἐκπέμπει πνεῦμα ἀπορροίας. μάλιστα ὅταν γίνεσθαι ἐξ ἑταίρου ὀφθαλμῶν εἰκὸς ἐστὶ, πολυκίνητος γὰρ ἡ ὄψις οὖσα, μὲν πνεῦμα αὐτῶν ἀφίεντες πυρῶδη θαυμαστὴν πνεῦμα ἀποφείρει δυνάμιν, ὥστε πολλὰ καὶ πάσῃ καὶ ποιῶν δι' αὐτῆς τὸν αἰθέρα. ἡδονῆς τε γὰρ συμμεθεῖς καὶ ἀηδίας, ὥστε τὸ ἔρα τῶν βεπόμῶν συνίχεται καὶ τῶν ἐρωτικῶν, ἀδὴ μέγιστα καὶ σφοδρότατα παθήματα τῆς ψυχῆς ἐστίν, ἀρχὴν ἡ ὄψις ἐκδίδωσιν ὥστε εἶναι καὶ λείβεσθαι τὸν ἐρωτικόν, ὅταν ἐμβλέπῃ τοῖς χαλκοῖς, οἷον ἐρχόμενον εἰς αὐτοῖς. διὸ καὶ θαυμάσκειν αἰ τις (οἶμαι) μάλιστα τὴν πάσῃ καὶ κλυομένην τὴν αἰθέρα ἀποφείρει τὴν ἄφωσ οἰομένων, ὅσπερ δὲ δρᾶν καὶ βλάπτειν. αἱ γὰρ ἀπὸ βλεφάρων ἐκέρχονται, καὶ τὸ ἐξ ἑταίρων ἐκπίπτει, εἴτε ἀεραφῶς, εἴτε ῥέμα, τοῖς ἐρωτικῶς ἐκτίθει καὶ ἀπόλλοι μὲν ἡδονῆς ἀληθῶς μωιγμένης, ἡ αὐτοῖς γλυκύπικρον οἰομάζοισιν. οὔτε γὰρ ἀπορροίαι, οὔτε ἀκρούοισιν οὔτε ὑδρασκεσθαι συμβαίνει καὶ πάσῃ, ὡς πρὸς βλεπομένοις καὶ πρὸς βλέποισι. τοιαῦτη γὰρ γίνεται ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἀναφλέξις ἀπὸ τῆς ἄφως, ὥστε πρῶτον ἀπὸ τῶν ἐρωτικῶν καὶ ἡγεῖται τῆς Μηνιδίχῃ νάφθα, θαυμάζοντα ἐκ τῆς ἡμέρας ὥστε τὸ πρὸς ἀναφλεγομένων. αἱ γὰρ τῶν χαλκῶν ὄψις, καὶ πρῶτον πρὸς αὐτὸν ἀπὸ βλεφάρων, πῦρ ἐκ τῶν ἐρωτικῶν ψυχῆς ἀπάπτει. καὶ μὲν τὸ γὰρ ἰκτερικῶν βοήθημα πολλάκις ἰσορροπῶν. ἐμβλέποντες γὰρ τὰ χραδρία τεραπείοντα. τοιαῦτ' οἶκε τὸ ζῶον φύσιν καὶ χραδία ἔχειν, ὥστε ἔλκεν καὶ δεχέσθαι τὸ πάθος ἐκπίπτει, ὡς ἀφ' ἑταίρου, ἐξ ἑταίρου ὄψις. ὅταν οὖν πρὸς βλεπομένοις οἱ χραδριοὶ τῆς ἰκτερικῶν ἔχοντα, ὅσπερ καρτεροῖν, ἀλλ' ἀποσπείρονται, καὶ τὰ μάλιστα συκλείονται ἐχοῖσιν ἔσθονοῦντες (ὡς ἐνίοι νομίζουσι) τὴν ἀπὸ αὐτῶν ἰάσεως, ἀλλ' ὡς πρὸς πλῆγῆς ὑδρασκεσθαι. τῶν ἄλλων νοσημάτων μάλιστα καὶ τὰς ὀφθαλμίας ἀναλαμβάνουσιν οἱ στυόντες οὔτω δυνάμιν ἔχει ὅσπερ ἡ ὄψις ἐκδιδῶν καὶ πρὸς βλαπτικὸν ἐτέρω πάθος ἀρχὴν. Καὶ μάλ' (ἔφη) λέγει ὀρθῶς, ὁ Γαβριήλ ἐπέειπε τῶν σωματικῶν τὰδε τὴν ψυχῆς, ὡν ἐστὶ καὶ τὸ βασκαίνῃ πνεῦμα ἔσθον, καὶ πρὸς ἑταίρου τὴν βλάπτειν εἰς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀφ' ἑταίρου. Οὐκ οἶδα (ἔφη) ὅτι πάσῃ ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα ἀφ' ἑταίρου; ὅτι νοῦν γὰρ ἀφ' ἑταίρου ἐκίεσθαι αἰδέσθαι, καὶ θυμοὶ κινῶν ἐν ταῖς πρὸς τὰ θηρία γινόμεναις ἀμίλλαις, ἀποσπείρονται τὰς ὀφθαλμίας πολλάκις καὶ τυφλοῖσι. λύπαι καὶ φιλαργυρία καὶ ζηλοτυπία τὰ χρωμάτα βέπονται, καὶ κατὰ τὰς ἀνομοίας ἐξείσθαι ὡν ὁσθενὸς ὁ φθῶν ἡπὶον εἰς δυνάσθαι, τῆ ψυχῆ πεφυκῶς, ἀναπίμπλησιν καὶ τὸ σῶμα πονηρίας, ἡ οἱ ζωγραφοὶ καλῶν ὀφθαλμοῖσιν ἀπομιμείσθαι, τοῦ φθῶν πρὸς ἑταίρου ὡς πρὸς ἀφ' ἑταίρου, ὅταν οὔτω οὔτως ὡς τῶ φθῶν ἀφ' ἑταίρου ἀφ' ἑταίρου τὰς ὄψις, αἱ δὲ ἐπί τῆς τῶ ψυχῆς ἀπάπτει τὴν κακίαν, ὡς πρὸς φαρμακῶν βέλη πρὸς πίπτωσιν, οὐδὲν (οἶμαι) συμβαίνει τὸ ἀλόγον, ὅσπερ ἀπίστον ἐκείνοισι.

F ὅ ταις πρὸς ὀφθαλμοῖς καὶ γὰρ τὰ δῆματα τῶν κινῶν χαλεπώτερον γίνεται μετ' ὀργῆς δακνόντων, καὶ τὰ σπέρματα τῶ ἀνθρώπων μᾶλλον ἀφ' ἑταίρου φασιν ὅταν ἐρωτικῶς πλησιαζώσιν, καὶ ὅλως τὰ πάθη τῆς ψυχῆς ἐπιρρώσονται, καὶ ποιῶν

ὡς πρὸς τὸ φθῶν ὠφέλιμα.

ἐλκυσθῆναι Διὰ τὴν ἀποπία τῆς ὄψως, ὥστε ἤτιον ἐσφεί-
 δην τοῖς πάροισιν· Αὐταῖ σοι (εἶπον) ὦ Φλάρε συμβολαί τῆς
 διαχίας ἀππεθμείωσαν. καὶ ὁ Σάκλαρος, Ἀγνε (εἶφη)
 πρεσβυτέρη ἡμεῖς αὐτὰ δοκιμάσαμεν. ἐστὶ γὰρ ὁ, πῆρ λόγῳ
 κατὰφάμεται κίβδηλον. εἰ γὰρ ἀλέγοισι πολλοὶ περὶ τῆς βα-
 σκαμονίμων, ὡς ἀληθῆ τίτημεν, οὐκ ἀγνοεῖς δὴ ποῦθεν ὅτι καὶ
 φίλοις καὶ οἰκείοις, ἐνίοι ἢ καὶ πατέρας ἔχον ὀφθαλμῶν βά-
 σκαμον ὑπολαμβάνουσιν, ὥστε μὴ δεικνύμεναι τὰς γυναικας
 αὐτοῖς τὰ παῖδια, μηδὲ πολὺν ἔαν χρόνον ὑπὸ τῆς τοιού-
 των κατὰβλέπεσθαι. πῶς οὖν ἐπὶ δόξει φθόνου ὁ πάρος ἐστὶ; B
 τί δὲ ὦ παρὸς τῆς Διὸς ἐρεῖς περὶ τῆς ἑαυτοῖς κατὰβασκαί-
 νειν λέγουμένων; καὶ γὰρ τὸ τοῦ ἀκλήχους. εἰ δὲ μὴ, πρῶτως τῶν
 ἀνέγνωκας, Καλαὶ μὲν ποτ' ἔσαν καὶ φόβω Εὐτελίδας·
 Ἀλλ' αὐτὸν βασκαίνειν ἰδὼν ὀλοφώϊος ἀνὴρ Διήνετι πο-
 τῆμῳ· τὸν δὲ αὐτῆκε νοῦσος ἀεικῆς. ὁ γὰρ Εὐτελίδας λέ-
 γεται, καλὸς ἑαυτῷ φανείς, καὶ παθῶν πῆρ τὴν ὄψιν,
 οὐκ οὕτου νοσήσας, καὶ τὴν διέξια μὲν τῆς ὄψως ἀποβα-
 λείν. ἀλλ' ὅρα πῶς ἔχῃς διρεσιλογίας παρὸς τῆς τοιαύτης
 ἀποπίας. Ἀλλως μὲν (εἶφη) καὶ μάλα ἰχθυῶς· πίνων δὲ (ὡς
 ὄρεῖς) οὐκ τῆς τηλικαύτης κύλικος οὐκ ἀπόλμπος λέγω. C
 διότι τὰ μὲν πάη παύτα τῆς ψυχῆς ἐμμεῖναισα πολὺ
 χρόνον, ἔξεις ἐνεργάζεται ποιησῆς, αὐτὰ δὲ ὅταν ἰχθυὺ φύ-
 σεως λάβωσιν, ὑπὸ τῆς τυχύσης κινουμένων παρὰφάσεως,
 πολλάκις καὶ ἀκλήχως ἐπὶ τὰ οἰκεία καὶ σιωπῆ κατὰφάρε-
 σι πάη. σὺ περὶ δὲ τοῖς δέλοις, ὅτι καὶ τὰ σώζοντα φοβουῦ-
 νται· καὶ τοῖς ὀργίλοις, ὅτι καὶ τοῖς φιλιτάτοις διεκλαύνοισι
 καὶ τοῖς ἐρωτικῆς, καὶ ἀκλήχως, ὅτι τελευτῶντες οὐδὲ τῆς
 ἀγνώτων ἀπέχεσθαι διώκοντα σώματων. ἢ γὰρ σιωπῆσα
 δὴν παρὸς ὁ οἰκείον ἐξάγειν τὴν Διὰφασιν· καὶ τὸν ἀκρο-
 σφαλῶς ἐχόντα, πᾶσι παρὸς πᾶσιν ἀνάγκη τοῖς ὑποπί- D
 πλοισιν. ὥστε οὐκ ἄξιον θαυμάζειν τοῖς τὴν φθονικῶν καὶ
 βασκαηλικῶν ἀπέφρασμαμένοις ἐν ἑαυτοῖς ἔξιν, εἰ καὶ παρὸς τὰ
 οἰκεία καὶ τὴν τῆς πάρος ἰδιότητα κινουῦνται. κινουμένοι ἢ οὐ-
 τως, ὁ πεφύκασιν, οὐχ ὁ βούλονται, ποιούσιν. ὡς γὰρ ὁ σφᾶρα
 κινεῖσθαι σφαιρικῶς, καὶ κυλινδρικῶς ἢ κύλινδρος ἀναγ-
 γάζεται κατὰ τὴν τῆς γήματος Διὰφασιν· οὕτως τὸν οὕτω
 φθονεῖν ἢ Διὰφασιν φθονικῶς παρὸς ἀποπία κινεῖ. ἐμὲν
 ἀλλὰ καὶ κατὰβλάπτειν εἰκός ἐστὶν αὐτοῖς τὰ οἰκεία καὶ πο-
 θούμνα μᾶλλον. ὁ δὲ βέλπτος Εὐτελίδας, ὁ καὶ ὅσοι λέγον-
 ται κατὰβασκαίνειν ἑαυτοῖς οὐκ ἀλόγως μοι δοκοῦσι ποῦτο E
 πάσιν. σφαιρεῖν γὰρ ἢ ἐπὶ ἀκρον διέξια, κατὰ τὸν Ἰπ-
 ποκράτιον, καὶ τὰ σώματα παρὰφάσιντα μέχρι τῆς ἀκρας
 ἀκμῆς, οὐχ ἔστηκεν, ἀλλὰ πίπτει καὶ ταλατὸν εἶται παρὸς
 τοῦ ἀπτόν. ὅταν οὖν ἐπίδδωσιν ἀφῆσαν λάβωσιν, βέλπον ἢ
 παρὰφάσιν ἔχοντα ἑαυτοῖς ἐπιβλέπωσιν, ὥστε θαυμάζειν
 καὶ κατασχεπῆν ὁ σῶμα τῆς μετὰβολῆς ἐξῆς ἐστὶ, καὶ φε-
 ρόμενοι τᾶς ἔξοισι. παρὸς ὁ χεῖρον, ἑαυτοῖς κατὰβασκαίνειν.
 ποῦτο δὲ γίνεται μᾶλλον ἀπὸ τῆς παρὸς ὕδασι ἢ πῆσιν ἄλλοις
 ἐσώπτοισι ἰφισαμῶν ῥυμάτων. ἀναπνεῖν γὰρ ἐπὶ αὐ-
 τοῖς τοῖς ὀράντας, ὥστε οἷς ἐτέροις ἐβλάπτων, αὐτοῖς κα-
 χεῖσθαι. ποῦτο δὲ ἴσως καὶ περὶ τὰ παῖδ' ἀνόμενον κατὰ-
 φάσθαι πολλάκις τὴν ἀγῆαν τῆς ὀφθαλμῶν. ἐμοδὲ ἢ παυ-
 σαμῆρου, Γάϊος ὁ Φλώρου γαμβρῶς, τῶν δὲ Δημοκρετιῶν
 (εἶφη) εἰδῶλων, ὡς παρ' Αἰγυπτῶν ἢ Μεγαρέων, ἀειθμῶς οὐδὲ
 οὐδὲ λόγος· ἀφῆσιν οὐκ εἰνος ἐξῆσαι τοῖς φθονοῦσας,

auertentia visum ut minus penetrat in eos qui in-
 spiciuntur. Hoc ego, inquam, tibi conuiuii causa
 symbolum persoluero. Tum Soclarus: siquidem,
 inquit, non prius id probemus. est enim aliquid in
 tua oratione, quod adulterinum videtur. Nam si
 pro veris habemus ea, quae vulgò de fascinantibus
 dicuntur: non ignoras scilicet, quod amicos &
 domesticos, quidam verò etiam patres oculum
 habere fascinantem putant, ideoque uxores ipsis
 prolem non ostendunt, neque ab hisce diu con-
 spici sinunt. Quomodo ergo inuidiae fascino im-
 putabitur? Quid obsecro dices de his qui fascina-
 re semetipfos feruntur? Vtique enim auditum ti-
 bi hoc est: aut saltem istud legisti.

*Quondam pulcer erat crinibus Eutelidas.
 Sed sese ipse videns placidis in fluminis undis,
 Liuore infamis perdidit inuidiae.*

Fascinus attraxit morbum, formamq. peremit.
 Ferunt enim hunc Eutelidam sibi ipsi visum for-
 ma insigni, eoque adspectu adfectum, hinc in
 morbum incidisse, valetudinemque cum forma
 amifisse. Sed vide quid comminisci possis, quo
 isthæc absurda amoliare. Aliàs, inquam, admo-
 dum hoc fecero commodè. Nunc autem, qui è
 tanto, ut vides, calice bibam, intrepidè causam
 esse hanc pronuncio, Quod omnes animi adfe-
 ctiones si diu inhæreant, prauos ingenerant habi-
 tus: qui vbi vim naturæ adepti sunt, quauis occa-
 sione concitati sæpenuerò etiam inuitos ad fa-
 miliares impellunt adfectiones. id adeo animad-
 uertere possis in timidis, qui salutaria etiam me-
 tuunt: in iracundis, qui carissimis etiam sunt dif-
 ficiles. in amatoribus & libidinosis, qui ad extre-
 mum ne sanctissimis quidem abstinent corpori-
 bus. Magna enim vis est consuetudinis habitum
 ad familiarem adfectionem deducendi: & qui ad
 lapsum sunt procliuēs, eos necesse est ad obuia
 quæque offendere. Quare admiratione nõ est di-
 gnum, eos qui inuidendi & fascinandi habitum si-
 bi parauerunt, ea adfectione etiam aduersus suos
 commoueri: quod vbi fit, non quod volunt, sed
 quod naturæ ipsorum congruit faciunt. Sicut e-
 nim globus globi in morè, cylindrus cylindri mo-
 do voluitur, ob diuersitatem figuræ: ita inuidum
 inuidiosè aduersum omnia ciet inuidia. Et verò
 consentaneum est à talibus maximè sua & quæ
 cara habent lædi. Præclarus autem ille Eutelidas,
 & qui alii sese dicuntur fascinasse, non absque
 causa id videntur passi. Lubrica enim res est, ut
 ait Hippocrates, admodum valida corporis con-
 stitutio: & corpora vbi ad summum prouecta sunt
 vigorem non consistunt, sed momento in contra-
 rium impelluntur. Cum ergo confertim auctis
 corporibus, se ipsos meliùs quàm expectauissent
 adfectos vident, ita ut sese contemplantur atque
 admirentur: tum corpora mutationi propinqua
 sunt, & in deterius porrò habitu vergente, se ipsos
 fascinare putantur. * Idque magis fit
 ab aqua, quàm ab aliis speculis, quando vndæ
 subsistunt. respirare enim in ipsos intuentes: ut
 quibus aliis nocuerunt, ipsi se lædant. Atque hoc
 fortassis etiam puerulis accidens, sæpe facit ut fal-
 sò causa in intuentes conferatur. Ut finem di-
 cendi feci, Caius Flori gener: Democritea verò,
 inquit, visa nobis in nullo sunt numero, nul-
 la eorum (veluti de Aeginetis prouerbio dici-
 tur) ratio habetur? quæ is ab inuidis emitti ait,

περὶ ἀφ. κη. σ. σ.

neque sensus planè expertia, neq; impetus, plena malicia & liuoris emittentium, quibus stipata & inhærescentia iis qui fascinantur, hos turbet, corpusq; & animum eorum lædant. Sic enim puto sentire hominem, hancq; sententiam diuinis & magnificis extulisse verbis. Omnino verò, inquã. Sed miror qui non obseruaueritis, me de fluxibus istis nihil aliud quàm animam & propositum uoluntatis ademisse: ne putetis me adulta iã nocte uisita uobis & animata ac intelligentia spectra offerentem, laruis vos terrere ac perturbare uoluisse. Manè ergo, si videbitur, de his dispiciemus.

Cur malum Homerus aglaocarpum, id est insignem fructu: Empedocles, mala hyperphlœa, dixerit.

Questio octaua.

CHæroneæ quodam in conuiuio, cum omnis generis apposita essent poma, cuidam vnâ accumbentium subiit uersum Homeri pronunciarere:

Egregio mali fructu, ficusq; suauis.

Hæc quæsitum fuit, cur malum poeta peculiariter dignatus esset hoc nomine, ut præstante fructu diceret. Id Trypho medicus aiebat factum comparatione fructus cum arbore, quem parua admodum, & uilis adpectu fert pulcrum atque magnum. Alius quidam dicebat in solo hoc arboreo fructu pulcritudinem ex omnibus compositam formis conspici, nam & contactu est instar violæ, ut non inquinat, sed fragrantia opleat tangentem: & saporem habet suauem, estq; olfactu & visu iucundissimum malû: ut merito laudetur, quòd omnes vnâ sensus alliciat. Hæc nos mediocriter nobis probari diximus. Sed cum Empedocles scripserit, aiebam

Οὐδέκεν ὀψίγροιοί τε σίδαί, καὶ ὑπερφλοια μῆλα.

Pu nicorum pomorum appellationem intelligo, quia scilicet sub autumnii exitu & calore eneruato ista arbor fructum suum excoquit. imbecillum enim eorum & tenuem humorem sol nō finit coire, nisi aer incipiat frigidior fieri. itaque Theophrastus hanc solam arborem ait in umbra rectius & celerius fructum suum maturare. Quo autem sensu sapiens mala dixerit hyperphlœa, dubito. maximè cum nō elegantia carmini parandæ gratia nitidissimis adiectiuis tanquam floridis coloribus exornare suas res Empedocles soleat: sed singulis naturam aliquam aut vim exprimat. ut cum corpus animæ circumdatum uocat tellurem amphibrotē, quasi vndiquaq; mortalem: & aerem nepheligeretam, tanquam nubes colligentem: & polyæmaton iecur, id est multo præditum sanguine. Hæc ego cum dixissem, grammatici quidam dixerant, mala dici hyperphlœa ob vigorem. Nam à poetis plæen sumi pro eo quod est maiorem in modum vigere & germinare. & Antimachum hoc sensu dixisse, Cadmeorum urbem frugibus vegetam. itemq; Aratum de Sestio:

Καὶ τὸ μὲν ἔρρωσεν, τὸν δὲ φλόον ὤλεσε παύσθαι, viriditatem & florem fructuum phloi uoce adfectisse. esse etiam quosdam de Græcis, qui Phlo Baccho sacrificent. quoniam itaq; de omnib. fructibus in malo maximè vigor & uiror permanent, hyperphlœum fuisse à philosopho nominatum.

A οὐτε ἀδρήσεως ἀμοίρα πᾶντα πασῶν, οὐτε ὀρμῆς, ἀλλὰ πλεῖστα τε τὸ ἀπὸ τῆς παρρησίας μορθησίας καὶ βασιλείας· μὴ δὲ ἐμπλαστώμεθα, καὶ τῶν ἀμύμων, καὶ σιωποῦμεθα τοῖς βασιλευσμένοις, ὅτι τὰ ἐπιτήδεια, καὶ κακῶν αὐτῶν τό, τε σῶμα καὶ τὸ Διόνοισιν. οὕτως γὰρ (οἶμαι) πῶς τὸν ἀνδρα τῆ δόξῃ τῆ δὲ λέξῃ δαμονίως λέγειν καὶ μεγαλοφρονῶς. Γάνυ μὲν οὖν (ἔφη) ἀλλὰ θαυμάζω πῶς ἔλαθεν ἡμᾶς ὁ δὲ ἄλλο τὸ ῥόματων βούτων ἢ δὲ ἐμφύχον ἀφελῶν καὶ παρρησίαν· ἵνα μὴ με δόξῃτε πῶς ἄνω νυκτὶ οὐσῶν ὑμῖν ἐπαγγέλλομαι φάσματ' αὐτῶν εἶδωκα πεπνυμένα καὶ φρονόδια μορμολύθησθαι καὶ Διόνοισιν. ἔωθεν οὖν εἰς δόκην πρὸς βούτων σκεψώμεθα.

Διὰ τί τὸ μῆλα ἀγλαόκαρπον ὁ ποιητὴς εἶπεν, Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὑπερφλοια τὰ μῆλα.

Πρόβλημα η'.

E Σιωμένων ἡμῶν ποτὲ ἐν Χαίρωνείᾳ, καὶ τῶν ἀμύμων ἐπιτροπῆς ὁπώρας, ἐπιλήθην πινεῖν τῆς κακῆς ἀμύμων αἰαφρέζασθαι τὸν σίχρον ἐκείνον, Σίχρα τε γλυκεράμ καὶ μηλέα ἀγλαόκαρποι, καὶ ἐλάμει τηλεθώσασθαι. Ζήτησις οὖν τῶν ἀμύμων τί τὰ μῆλας ὁ ποιητὴς ἀγλαόκαρπος ὀξυφρονῶς παρρησίαν. καὶ Τρύφων μὲν οἰαζόμενος ἔλεγε καὶ τὴν παρρησίαν δένδρον εἰρησθαι σύγκλειον, ὅτι μικρὸν ὄν κρημίδη καὶ τὴν ὄψιν ὄψις τελεῖ, καλὸν καὶ μέγαν ἐκφέρει τὸν καρπὸν. ἄλλος δὲ τις ἔφη, ὅτι καλὸν ἐκ πύτων σιωπῆντα, μόνον βούτων τῆς ἀκροδρῶν ὄραν ὑπερφλοια. καὶ γὰρ τὴν ψαύσιν ἐξ κατὰ τὸ ἴον, ὥστε μὴ μολυβῆν, ἀλλ' ὁ δὲ αἰαπὶ μπλαῖα τὸν ἀσπίδων καὶ τὴν γέσιν ἠδεῖαν, ὁσφραμένσθαι τε καὶ ἰδεῖν ὅπιτερπέσα τὸν ὄσιν· διὸ καὶ πάσας ὁμοῦ τί τὰ ἀδρήσεως παρρησίαν μῆρον, εἰκότως ἐπαγγέλλομαι. ταῦτα μὲν οὖν ἐφαρμῆ ἡμεῖς με-

D τείως λέγεσθαι τῆς Ἐμπεδοκλῆος εἰρηκῆτος, Οὐδέκεν ὀψίγροιοί τε σίδαί καὶ ὑπερφλοια μῆλα, ὅτι τῆς σιδῶν ἐπιτήδων νοεῖν, ὅτι τῆς φθινοπώρου λήγοντος ἡδὴ, καὶ τῆς καυμάτων μῆρανομένων ἐκπέπτοι τὸν καρπὸν (ἀσθενῆ γὰρ αὐτῆς τὴν ὑγρότητα καὶ γλίχραν οὐσαν ὅσα εἰ λαβεῖν οὐκ ἔστιν ἡλῖος, ἀλλ' ἡ μὲν μετὰ βάλανον ὁ ἀπὸ τῆς ψυχρότερον ἀρχῆται) διὸ καὶ μόνον τῆς φησι Θεόφραστος δένδρον ἐν τῇ σικῆ βέλτην ἐκπέπειν τὸν καρπὸν καὶ τῶν. τὰ δὲ μῆλα καθ' ἑαυτὰ ἵνα Διόνοισιν ὁ σφῶς ὑπερφλοια παρρησίαν, ἀπορεῖν, καὶ μάστιγα τῶ ἀνδρὸς οὐ καλλιγραφίας ἐνεκα τοῖς ἀπορε-

E σωποτάτοις τῆ ἐπιτήδων, ὡς παρρησίαν ἡμεῖς παρρησίαν γαυοῦ εἰκότως, ἀλλ' ἔκαστον οὐσίας πῶς ἢ δυνάμεως δὴ λῶμα ποιουῦτος· οἷον, ἀμφιβρότιον ἡδὴ, ὅτι τῆς ψυχῆς καὶ ἀμύμων σῶμα· καὶ νεφεληγερέτιον τὸν αἴρα, καὶ πολυάμαλον δὲ ἡπαρ. εἰκότως οὖν ἐμοῦ ταῦτα, γραμματικῶς πῶς ἐφασθαι ὑπερφλοια λελέσθαι τὰ μῆλα ἀμύμων ἀκμῆ. ὅ γὰρ ἀγὰρ ἀκμάζειν καὶ τεθληῖναι, φλοεῖν ὑπερφλοια ποιητῶν λέγεσθαι· καὶ τὸν Ἀντίμαχον οὕτω πῶς φλοεῖσθαι ὁπώρας εἰρηκῆται τὴν τῆς Καδμείων πόλιν. ὁμοίως τὸν Ἀεῖον ἐπὶ τῆς σικῆ λέγειν, Καὶ τὸ μὲν ἔρ-

F ῥωσεν, τὸν δὲ φλόον ὤλεσε πᾶντα· τὴν χλωρότητα καὶ τὸ ἀμύμων τῆς καρπῶν, φλόον παρρησίαν. εἰ δὲ καὶ τῆς ἑλλῶν ἵνας οἱ φλοεῖ Διονύσου θυοσιν. ἐπεὶ τοῖσι μάλιστα τῆς καρπῶν ἢ χλωρότης, καὶ ὅτι τεθληῖναι τὰ μῆλα παρρησίαν, ὑπερφλοια αὐτὸ τὸν φιλόσοφον παρρησίαν.

Λαμπριάς ὃ ὁ πάππος ἠμῶν ἐφη τὴν ὑπερφανίαν, ἢ μί-
 τον ὃ ἀγῶν καὶ ὃ σφοδρὸν δηλοῦν, ἀλλὰ καὶ ὃ ἐξώθεν, καὶ
 ὃ ἀνώθεν. οὕτω γὰρ ὑπερθυρον καὶ ὑπεράδον καλεῖν ἡμᾶς. τὸν
 ὃ ποιητὴν καὶ κρέα ὑπερτέρα τὰ ἐξω τῆς ἱερείου, ὡς ὑπερ-
 κέα, τὰ ἐντός. ὁρᾶτοίνω (ἐφη) μὴ παρὸς τὸ μαλλον ὃ
 Ἐμπεδοκλῆς πεποίηκε ὃ ὅτι ἴτερον, ὅτι τῶν ἄλλων καρπῶν ὃ
 ἐξώθεν ὑπερ τοῦ φλοιοῦ παρῆχορμῶν, καὶ τὰ καλούμενα
 λεπύχμα καὶ κελύφη, καὶ ὑμῖδας, καὶ λοβοὺς ὅτι πολλῆς ἐ-
 χόντων, ὃ τῆς μήλου φλοιὸς ἐντός ἐστὶ κελώδης χιτῶν καὶ λι-
 παρὸς, ὃ παρῆχεται ὃ σπέρμα. ὃ ὃ ἐδάδιμον ἐξώθεν αὐτῶν
 παρῆκείμενον, εἰχέτως ὑπερ φλοιὸν ὠνομάσθαι.

Τίς ἡ αἰτία δι' ἣν ἡ συκὴ δριμύτατον οὔσα δένδρον,
 γλυκύτατον παρέχῃ τὸν καρπὸν.
 Περὶ βλήμα θ'.

Μετὰ ὃ ταῦτα παρὶ τῶν συκῶν διηπορήθη, τί δὴ ποτε
 πικροτάτου. τῆς γὰρ συκῆς καὶ ὃ φύλλον ἀγῶ τὴν τε αχύ-
 τῆσα δριμόν ὠνομάσθαι, καὶ ὃ ξύλον ὀπωδὲς ἐστίν. ὡς τε καὶ ὀ-
 μῖνον μῖν, ὃ κιδιδόνα δριμύτατον καπνόν, καὶ καυθεῖσαν
 δέ, ὃ ὃ τῆς τέφρας χυμὸν ῥυπτικωτάτω παρέχῃ ὑπερ
 δριμύτης. ὃ δὲ ἐστὶ θαυμασιώτατον, ἀποκινῶν ἀποκινῶν ὃ-
 σα βεβλάσθηκε καὶ κερποφορῆ, μόνον ἀνάνθεν ἐστὶ ὃ τῆς συκῆς
 φυτόν. εἰ δὲ (ὡς φασι) οὐ κερπωλοῦται, καὶ τὴν τοῦ ἀνὰ
 δαίτη πικρότητι καὶ καχεξία τῆς τελέχης. τῶν γὰρ τοιούτων
 οὐ δοκῶσιν ὅτι τῆς γὰρ οἱ κερπωλοὶ, καὶ τὰ ὅσα ὃ ὃ φώ-
 κης τοῦ δέρματος, ὃ ὃ τῆς ὑαίτης. ὑπολαβὼν οὖν ὃ παρῆ-
 σθείτης, ἐφη, τὰ κερπῶ γλυκύτης ἀπὸ τῶ σιωθλιβό-
 μῖνον, εἰχέτως δριμύ ποιεῖ καὶ ἀκράτον ὃ ἀπόμῖνον, ὡς ὑπερ
 γὰ ὃ ἡ παρ, εἰς ἓνα τόπον τῆς γλωσσίδος ἀποκρινέσθαι, αὐτὸ γί-
 νεται γλυκύτατον, οὕτω τὴν συκὴν εἰς ὃ συκὴν ἀπὸ τῶ
 παρῆν καὶ νόστιμον ἀφιεῖσαν, αὐτὴν ἀμοιρῶν (ἐφ) γλυκύτης.
 ἐπεὶ ὅτι γε μετέχῃ πινὸς ὀχυμίας ὃ ξύλον ὀκείνο, (ἐφίω)
 ποιούμεν ὀμειόν, ὃ λέγεται, τῆς πηγάνου ὃ φυομένη ὑπερ
 αὐτῆ, καὶ ὃ ὃ φυομένη ὃ ὃ ἐφ, καὶ τὰ χυμῶ μαλακώ-
 τερον, ὡς ἐναπολαδὸν ἰνὸς γλυκύτης, ἢ καὶ ὃ ὃ ἐννοῦται ὃ
 ἀγῶ βαρὺ καὶ κατὰ κερπον. εἰ μὴ νῆ Δία τοῦ αὐτῆν ἡ συκὴ
 παρῆσπῶσα τὴν ὄφρα ἐξῆρξ ὃ ὃ δριμύτης.

Τίνες οἱ παρὶ ἀλα καὶ κύμινον. ὃ ὃ καὶ ἀγῶ πῆ
 τὸν ἀλα θεῖον ὃ ποιητῆς εἶπεν.

Περὶ βλήμα ι'.

Εζήτησε Φλάργος ἐστὼ μῖνον ἠμῶν παρ' αὐτῶν, ἦνες αἰεῖν
 οἱ παρὶ ἀλα καὶ κύμινον ὃ τῆ παρῆμια λεγόμενοι. καὶ
 τῶ μῖν ὃ καὶ παρῆμια διέλυσε Ἀπολλοφάνης ὃ γραμμα-
 τικός. οἱ γὰρ ὃ τῶ σιωθῆς (ἐφη) τῆ φίλων, ὡς τε καὶ παρὸς ἀλα
 δριμύτην καὶ κύμινον, ὑπερ τῆ παρῆμιας παρῆλλονται. ὃ δὲ
 τῶ ἀλῶν πῆμῶ ἀφ' ὅπου γῆροῖο διηπορῶμῖν. Ὀμήρου μῖν
 ἀντικρὺς λέγοντος, Πάσσε δὲ ἀλὸς θεῖοιο. Πλάτωνος ὃ τῶ ἀ-
 λῶν σῶμα καὶ νόμον ἀδριμύτων θεοφιλέσθαι (ἐφ) φάσκον-
 τος. ἐπέτρεξε δὲ τῆ ἀπορία ὃ τοῖς Αἰγυπτίοις ἱερέας ἀγῶν
 ὄντας ἀπέχεσθαι ὃ πᾶμῖνον ἀλῶν, ὡς τε καὶ τὸν ὃ ὃ ὃ ὃ ὃ
 ναλῶν παρῆσφίρεσθαι. πῶς γὰρ εἰ θεοφιλέσ καὶ θεῖον, ἀφω-
 σίωσαι; Φλάργος μῖν οὖν εἶπεν ὃ κέλευε τοῖς Αἰγυπτίοις,

A Lamprias autem avus noster aiebat vocem hyper, non modò nimii & vehementis habere notationem, sed etiam eius quod extra est aut supra. Sic enim à nobis hyperthyron dici superiorem ianuae postem, & hyperoum sublimius caenaculum. & Homerum carnes victimae exteriores vocasse hypertera, ut interiores enkata. Videamus an nò huic praecipue Empedocles respexerit, quod cum alii fructus foris cortice (is enim phloeos est) ambiantur, iiq; putamina quae vocant, inuolucra, membranas, tegmina, in superficie habeant: solus mali cortex intus est glutinosa & pinguis tunica, qua semen continetur. Id verò quod esui est foris circa eam circumpositum, hyperphloeon (quasi situm extra corticem) rectè appelletur.

Quid sit cause, quod ficus amarissimi saporis arbor, dulcissimum producit fructum.
Quaestio nona.

Questum posthac est de ficu, quanam de causa ita pinguis & dulcis fructus ex amarissima nasceretur arbore. Nam & ficus folium ob asperitatem thrion nominatur: & lignum succi plenum, edit crematum fumum acerrimum, & cinis ob acrimoniam summa est ad tergendum vi praeditus. & quod maximè mirum est, cum floreat omnia quae germinant fructumq; edunt, sola ficus flore caret. ac si verum sit quod fertur ficum fulmine nunquam tangi, id ipsum quoque adscribendum videri potest amatori & pravae qualitati stiptis. talia enim de caelo non tangi videntur: sicut etiam phocae pellis, & hyazae. Excipiens haec sermonem senex dicebat, dulcedine stirpis istius compressa elisq; in vnum fructum, nò iniuria reliquum succum acrem & incommodum relinquere. Sicut enim iecur bile in vnum locum secreta fit dulcissimum: ita ficum, dum in fructum suum dulcedinè & pinguedinem omnem dimittit, ipsa expers fit dulcedinis. Nam quodam bono succo arborem istam esse praedita, ex hoc signo colligerem, quòd rutam aiunt sub ficu aut propè nascentem, suaviori fieri, & sapore mitiore: quòd quasi participet quandam eius dulcedinem, qua restinguatur nimis virosa qualitas. nisi mehercle contra ficus alimentum ad se rapiens acrimoniam rure subtrahit.

Quinam sint, qui circa salem & cuminum dicuntur. ibidemq; cur salem Homerus diuinum dixerit. Quaestio decima.

Florus cum nos excepisset conuiuio, quarebat quinam essent qui in prouerbio dicuntur ad salem & cuminum esse amici. Atque hoc quidem promptè soluit Apollonphanes grammaticus, dicens eo adagio notari qui ita sunt inter se familiares, ut etiam sale & cumino solis propositis vnà cenent. Interim quaestio incidit de falsi honore, cum & Homerus disertè dicat,
Diuino sale consperfit. --
 & Plato lege hominum falsi corpus dicat diis esse carissimum. auxitque difficultatem quaestionis hoc, quòd Aegyptiorum sacerdotes castissimi cum sint, sale in vniuersum abstinent, adèd vt pane quoque insulso vescantur. què enim sal m sunt abominati, si diuinus est, & diis gratus? Ac Florus quidem missos facere iubebat Aegyptios, & Graeca-

& Græcanico more aliquid de re proposita dicere. Ego autem non aduersari hoc loco Græcis Ægyptios dixi. Nam castimoniam professio etiam liberis operam dare, (aciebam,) ridere, vinum bibere, multaq; alias studio digna prohibet. Fortasse salibus etiam abstinent qui castitati se destinauerunt, quod ij ob calorem ad rem incitent veneream, vt quidam autumant. Probabile est etiam eo ab iis salem nomine repudiari, quod sit condimentorum iucundissimum. quid enim impedit, quin salem reliquorum condimentorum condimentum esse, iisq; suauitatem conciliare dicamus? quo factum est vt Gratiarum nomen salibus imponeretur à quibusdam: videlicet sale necessitatem cibi in suauitatem converte. Ergone, inquit Florus, idcirco credemus salem diuinum appellari? Equidem, inquam, causa hæc nõ est vilissima. Etenim ab hominibus ea, quæ vulgata sunt, suisq; per totum humanum genus pervadunt vsibus, quam maxime diuinitatis titulo dignantur: vt aquam, vt lucem, vt anni tempestates. nam terram quidem non diuinam modo, sed etiam Deum arbitrantur esse. Et tamẽ quod ad vtilitatem attineat, nulli horum cedit sal, qui alimento in corpus recipiendo præsidium est, efficitq; vt cum appetitu sit nutrimenti concinnitas. Verum enimvero id quoque considera, an non salis id etiam diuinum contigerit, quod cadauera putredinis secura & durabilia adseruans, aliquanto tempore morti resistit: neque patitur id quod mortuum est, penitus aboleri. sed quemadmodum anima, nostrarum rerum diuinissima, diffuere non sinit molem animalis, sed eam continet: ita salis natura imitatur animæ opus, dum cadauera arripiens, id quod ad interitum vergebat constringit atq; cohibet, partibus quandam inter se concinnitatem atque amicitiam indens. Itaque Stoicorum etiam nonnulli carnem tum demum veram aiunt esse carnem, quando anima salis instar per eam diffusa facit vt consistat & permaneat. Neque nescis ignem fulminis quoque sacrum dici & diuinum: quod corpora de cælo tactorum per multum tēporis putrefactioni resistere videmus. Quid ergo miri est, si & salẽ prisci diuinum suspicati sunt esse, quando eiusdem est cum diuino igne naturæ? Vt conticui, Philinus: An, inquit, genitabile quod sit, tibi non videtur diuinum? cum quidem Deus principium sit rerum omnium. Anni. Atqui, inquit, ad generandum haut parum facere sales creditur: quo pertinet etiam facta abs te Ægyptiorum mentio. Equidem qui canibus alẽdis operam dant, cum eos segniores ad coitum vident, salis cibis salisamentisq; carniũ excitant languẽtem eorum libidinem. Naues quoq; salem vehentes, incredibilem murium producant copiam. hoc fieri dicunt nonnullis femellis citra maris coitum salem duntaxat lingentibus. est autem probabilius salisugine ad coitum mures vtrinq; stimulari. Atq; hac fortasse de causa pulcritudinem mulieris non ociosam aut inuentam, sed gratiosam & ad permouendum aptam, salis vocant atq; acrem. Puto etiam Venetrem à poetis è mari ortam fingi, fabulamq; de ipsa editam fuisse tanquam è salo nata, vt sub hoc involucro salis vim genitabilem proponerent. Omnino autem marinos deos fecundos, & multorum liberorum parentes faciunt. Deniq; de terrestribus & volucris nullũ plane inuenies animalibus, quod facunditatis gratia vel cum quouis marinorũ comparare liceat. Atq; hac pertinet Empedoclis versus:

A ἑλλήνισι ἢ αἰγυπτίοις μάχεσθαι τοῖς Ἕλλησιν. αἰ γὰρ αἰγυπτίαι καὶ παιδοποιίαι καὶ γέλωτα καὶ οἶνον, καὶ πολλὰ τῶν δῆλων ἀλξίων σπουδῆς ἀφαιροῦσι· τὸ δ' ἄλλο τὰ ἄλλα μὲν ὡς ὅτι σπουδαίαν ἀρῆσιν ὑπὸ θερμότητος, ὡς ἐνίοι λέγουσι, φυλάττονται καθαρῶντες. εἰκὸς δ' ἔχει ὡς ὄψον ἠδιστον παραπείσθαι. κινδυνώουσι γὰρ οἱ δῆλος τῶν δῆλων ὄψων ὄψον εἶναι καὶ ἠδισμα. δὲ καὶ χεῖρας ἐνίοι παρσαρρῶουσι αἰγυπτίους, ὅτι τῆς Ἔσφης δ' ἀναγκάσθον ἠδὺ ποιοῦσιν. Ἄρ' οὖν (ὁ Φλάρος ἐφη) Διὰ τὸ τοῦτο εἰρησθαι τ' ἄλλα φάρμακον; ἐστὶ μὲν δειγμά

B τὸ δὲ τὸτο ἐλάχιστον. οἱ γὰρ ἀμύθεσποι τὰ κρινὰ καὶ διήκοντα τῶν χρεῖαις, ὅτι δὲ πλείστον ἐκρήσονται, ὡς ὁ ὕδωρ, ὡς τὸ φῶς, τὰ ὡραία. τ' ἢ γὰρ, οὐ μόνον θεῖον, ἀλλὰ καὶ θεῖον ὑπολαμβάνουσι ὡν ὁ δένος λείπεται χρεῖα δὲ τῶν δῆλων, ἀδρινκωμα τῆς Ἔσφης γινόμενον εἰς τὸ σῶμα, καὶ παρέχον διαρροσίαν αὐτῆ παρὸς τὴν ὄρεξιν. οὐ μὲν ἄλλα καὶ σῶσαι μὴ κακῆϊνον θεῖον αὐτῶν συμβέβηκεν, ὅτι τῶν φαρμάκων τὰ νεκρὰ Διὰ τῆσιν ἀσπῆτα καὶ μόνιμα πολὺν χρόνον, ἀπὸ τῆσιν τῶν θανάτων, καὶ οὐκ εἶα πῶτε λῶς ἐξολέσθαι καὶ ἀφανισθῆναι δὲ τῆσιν ἄλλὰ ὡς τῆσιν ψυχῆ, ἥσονται οὐσα τ' ἠ-

C μετέρων, τὰ ζῶα σωέχθαι, καὶ ῥῆν οὐκ εἶα τ' ὄγκον, οὕτως ἢ τῶν δῆλων φύσις τὰ νεκρὰ τῶν ἀλαμβανούσων, καὶ μιμουμένη δὲ τῆσιν ψυχῆς ἔργον ἀπὸ λαμβάνεται φερεσθῆναι ὅτι τῶν φθορῶν, καὶ κρατεῖ καὶ ἴσησιν, ὁμοίαν παρέχουσα καὶ φιλικῶν παρὸς δῆλον τοῖς μέρεσι. δὲ καὶ τῶν Σπυρκαίων ἐνίοι τῶν ἠδὲ φρεσὶν κρέα γερνέσθαι λέγουσι, τῆσιν ψυχῆς, ὡς τῶν ἀλῶν, παρεσπαρμένησιν ὑπὸ τῶν ἀμύθεν. ὅρα δὲ ὅτι καὶ δὲ κερῶνιον πῦρ ἱερὸν ἠγούμεθα καὶ θεῖον, ὅτι τὰ σῶματα τῶν δὲ βελήτων ἀσπῆτα παρὸς πολὺν ἀπὸ τῆσιν χρόνον ἔρα-

D μῆν. ἡ οὖν θαυμαστὸν εἶ καὶ τ' ἄλλα, τῶν αὐτῶν ἐργῶν τῶν θεῶν διώματιν πυρῆ, θεῖον ὑποέλαβον οἱ παλαοί; σιωπή-θῆσιν δὲ μου, Φιλίνοσιν ὑπολαβῶν, τὸ δὲ γῆνιμον οὐ δοκεῖσθαι (ἐφῆ) θεῖον εἶναι, εἶτα δὲ ῥῆσθαι ὅτι οὐκ ἔστιν ὁμοιογένησιν τοῖς δὲ μου, Καὶ μὲν (ἐφῆ) τ' ἄλλα οὐκ ὀλίγον παρὸς γῆσιν σιωμερῆσθαι οἶοντα, κατὰ τῶν αὐτῶν ἐμνήσθῆσθαι τῶν Αἰγυπτίων. οἱ γὰρ τῶν κύνων φιλοῦσθαι φερούσθαι, ὅτι δὲ ῥῆσθαι παρὸς σιωμοσίαν ὄσιν, δῆλοισι τε βρώμασιν δῆμυροῖσιν καὶ τῶν χερῶν τοῖσιν κρέασιν κινῶσθαι καὶ παρῶσθαι δὲ σπερματικῶν αὐτῶν ἠσυχάζον. τὰ δὲ δῆλον πλοῖα, πλῆθος ἐκφύεσθαι μὲν ἀπλετοῖσιν, ὡς μὲν ἐνίοι λέγουσι, τῶν θηλειῶν καὶ δῆλον

E σιωμοσίας κινῶσθαι, ὅτι δὲ τ' ἄλλα λείχων· εἰκὸς δὲ μάλ-λον ἐμποῖσθαι τῶν δῆμυροῖσιν τοῖσιν θηλειοῖσιν ὁδαξισμοῖσιν, καὶ σιωμορομῶν τὰ ζῶα παρὸς τοῖσιν σιωμοσμοῖσιν. Διὰ τὸ τοῦτο ἴσως καὶ καλλοσ γυναικῶσ, δὲ μῆτε δῆλον, μῆτε ἀπὸ τῶν, ἀλλὰ μεμιγμένον χεῖρ καὶ κινητικῶν, δῆμυροῖσιν καὶ δῆμυροῖσιν καλοῦσθαι. οἶμα δὲ καὶ τῶν ἀφροδίτῶν δῆλον τῶσιν ποιητῶσιν παρσαρρῶσθαι, καὶ μῆτον ἐπὶ αὐτῆσιν πεπλασμένον δῆσιν ἐνεγκῆσθαι, ὡσθι δὲ τῶν ἠδῶσθαι ἐχούσθαι τῶν ἠδῶσθαι, εἰς δὲ τῶν δῆλων γῆνιμον ἀνιπτομῶσθαι. ἀλλὰ καὶ ὅλως τῶσιν πελασθαι

F κρεῖσθαι θεοῖσιν πολυτέκνοισι καὶ πολυγῆνοισι δῆλον φαίνουσθαι. αὐτῶσθαι δὲ τῶν ζῶων ὁ δὲν αὐτῶσθαι χερῶσθαι ἢ πλῆτων εἰπεῖν ἔχοισθαι οὐτῶσθαι γῆνιμον ὡσθι δὲ τῶσθαι τῶσθαι. παρὸς δὲ καὶ πεποιθῆσθαι ὁ Ἐμπεδοκλῆσθαι,

Φύλον ἀμυσοσθαι ἀγροσθαι πολυσπερῶσθαι κῆμασθαι σηνῶσθαι.
Fecundos pisces inscitam ducere gentem.